

DARBININKAS

XLI NR. 26

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BA LANDZIO - APRIL 10, 1956 M.

Redakcija ... Glenmore 5-7281
Administracija ... Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

Vysk. T. Matulionis tebėra Rusijoje

Gauta žinių, kad Kaišiadorių vyskupas Teofilus Matulionis tebesas gyvas ir yra laikomas invalidu namuose Rusijoje. Zubova Poliana prie Potmos. Ta vietovė yra Mordvos srityje tarp Maskvos ir Penzos.

Vyskupas T. Matulionis dabar yra jau 83 metų. Į kunigus buvo išventintas 1900. Rusijos revoliucijos metu jis buvo Leningrade. Ten 1922 buvo suimtas. Nuteistas dvejiem metams, paskiau dešimčiai. Buvo kalinamas Solovkų saloje, paskiau Leningrado ir Maskvos kalėjimuose. 1933 jis buvo iškeistas ir pargrįžo į Lietuvą, buvo Kaišiadorių vyskupu.

Antros bolševikų okupacijos metu Matulionis buvo vėl areštuotas 1946 ir perėjo per Oršos, Vladimiro kalėjimus, iki atsidūrė paskutiniu laiku Zubova Polianoje.

VYSKUPAS TEOFILUS MATULIONIS.

Akių plikintojas dar nesurastas

New Yorko žurnalistas Victor Riesel balandžio 5 nežinomas jaunas vyras apipylė veidą sieros rūkštim. Ar nebus sugadintos akys — dar neišaiškinta. Tai nutiko Manhattane 51 gatvės ir Broadway susikirtime. Piktadarys dingio minioje. Kitoje gatvėje policininkas

● Amerikos atstovas Bohlenas Maskvoje pakviestas atvykti į Washingtoną. Taip pat Arabijos tarp Amerikos ir Saudi Arabijos kaip tik baigiasi sutartis dėl bazų.

★ Iš Jugoslavijos bėga žmonės į Austriją šimtais paskutiniu laiku, kai paaiškėjo, jog Jugoslavija vis labiau glaudžias prie Maskvos.

AIDU PREMIJA LAIMEJO KAZYS BRADŪNAS

Balandžio 8 kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premija paskirta Kaziu Bradūnui už poezijos knygą "Devynios baladės". Premijos jury komisijoje buvo Leonardas Andriekus, Algirdas Landsbergis, Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Antanas Vaičiulaitis. Premija bus įteikta balandžio 15 "Aidų" muzikos—literatūros vakare Toronte.

Kan. F. Kemėšis mirė Sibire

Steponas Nasvytis iš Clevelando praneša: "Pagal gautas tikras žinias profesorius kanauninkas Fabijonas Kemėšis, "Darbininko" įkūrėjas, mirė ištremtas Sibire, Marijinske Krasnojarsko krašte 1954 sausio 21.

"Velionies artimi giminės — sesuo Juzė su vyru Steponu Nasvyčiu ir visais vaikais, sūnumi Algirdu ir Jaunučiu Pijom bei dukterimis Biruta Smetoniene ir Aldona Augustinavičiene ir minėtų vaikų šeimos gyvena Clevelande, Ohio. Čia dar gyvena velionies vyriausios sesers Eleonoros, mirusios per pirmą pasaulinį karą Lietuvos, du sūnūs su šeimos Pranas ir Kazys Karaliai".

Apie veionies F. Kemėšio veiklą "Darbininkas" parašys kitam numeryje.

Arabų ir Izraelio gaisras plečiasi

GAISRĄ KURSTO MASKVA, O JUNGT. TAUTOS NESIRYZTA ENERGINGAI GESINTI.

Jungt. Tautų gen. sekr. Hammarskjöld šeštadienio vakarą jau buvo Romoje. Ten jis nori pradėti pasitarimus ginčui tarp Arabų ir Izraelio likviduoti. Noris tuo reikalu pasimatyti ir su popiežium. Tačiau didelių vilčių neturi ir stebukliais iš savo apsilankymo nelaukia.

Hammarskjöldo kelionės metu kaip tik padėtis tarp Izraelio bei Arabų dar pablogėjo. Per visus sątynneris paliaubų metus nebuvo tokių kruvinių kautynių kaip šiuo tarpu.

Trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį ejo kautynės su pertraukom Gazos srityje. Nuo Izraelio patrankų žuvo 55 arabai civiliai ir vienas Egipto kareivis, 102 civiliai ir 4 kareiviai buvo sužeisti. Šeštadienį Egipto kariai atskirais būriais įsiveržė į Izraelio žemę iki 15 mylių gilumo ir tik per 25 mylias nuo Tel Avivo. Žuvo 4 žydai ir 15 sužeista. Nuo Izraelio keršto Egiptui pasisekė paliaubų komisijos pirmininkui pulk. Burns sulaikyti dvidešimt keturiom valandom. Bet Izraelis ėmėsi saugumo priemonių prieš Egiptą. Syrijoje tuo tarpu eina demonstracijos prieš Izraelį; mergaitės, juodai apsirengusios, su juodom veliavom ir su vainikais reiškia savo pagarbą Izraelio nužudyti arabams.

Kas ten kaltas, sunku besu-sekti. Daugiausia triukšmo kelia arabai, kaltindami Izraelį už ketvirtadienio bombardavimą į civilinius gyventojus. Izraelis aiškina, kad trečiadienį egiptiečiai suprovokavo, apšaudydami Izraelio pasienio sargybinius ir tt.

Padėtis įtempta kaip niekad anksčiau.

Kas tą gaisrą taip kursto

Izraelis jo nenori. Jis nori išlaikyti esamą padėtį. Parlamente kilo reikalavimų imtis prevencyvinio karo, kol Sovietai nespėjo apginkluoti Egipto, bet vyriausybė toki siūlymą atmetė. Anglija ir Amerika bei Prancūzija suinteresuotos išlaikyti tokią pat padėtį, kokia yra. Suinteresuoti neramumais iš-tremtjiai iš Izraelio 900.000 arabų. Suinteresuoti visi Arabai, kurie jaučia neapykantą Izraeliui. Suinteresuoti Sovietai, kurie Arabų neapykantą kursto ir siūlo jiems ginklus, kad tuo pačiu išstumtų Anglijos įtaką.

Tad tikrieji neramumų kaltininkai yra kurstytojai Sovietai ir Jungtinės Tautos, kurios nepajėgia padaryti žingsnio pirmyn arabų skriaudai atitaisyti

ir tuo neveiklumu atiduoda iniciatyvą į Sovietų rankas.

KAS TA GAZOS SRITIS?

Gazos sritis, kurioje eina daugiausia nesuspriamtų tarp Arabų ir Izraelio, yra 28 mylių ruožas tarp Izraelio ir jūros. Nu o 1949 paliaubų ji yra Egipto valdžioje. Ten gyvena apie 200.000 arabų tremtinių iš Izraelio.

Izraelis turi sieną su Arabais 600 mylių; iš jų 332 mylias su Jordanija. Bet čia ne tiek susidūrimų kaip Gazos srityje.

IR ALŽIRE KOVOS STIPRĖJA

Alžiro rytinėje vidurinėje dalyje balandžio 7 buvo pačios aštriausios kovos su sukilėliais. Žuvo ir sužeistų skaičiuojama šimtais. Sukilėliai nušovė ir du prancūzų helikopterius, kurie dalyvavo kovose kalnuose. Prancūzijos vyriausybės įgaliojtinis pareikalavo Alžirui 200.000 kariuomenės.

ISPANIJA DARO KITAI P

Ispanijos vyriausybė balandžio 7 susitarė su Maroku, kad Ispanija pripažinti iš principo Marokui nepriklausomybę. Ispanija tokiu būdu pasiryžusi atsisakviti nuo savo protektorato Moroko daliai.

CEILONAS RAUDONĖJA

Ceilonu valstybėje rinkimus laimėjo komunistam palankios grupės. Jos numato užmegsti santykius su Sovietais ir su raudonąja Kinija. Oficialiai dešis neutralūs kaip ir Indija. Vi duie vvkdydys socializma. Tokiu būdu šita nauja valstybė, buvusi Anglijos kolonija, su 8 mil. žmonių iškrinta iš vakarų įtakos.

JEI EUROPA SAUGI, MES TEN NEREIKALINGI

Balandžio 4 buvo paminėtas Nato gimimas. Jam dabar septyneri metai. Buvo iš sudarytas 1949 Europai pakti nuo galimos Sovietų agresijos. Paskutinis tos jėgos narvis ir gal svarbiausias turi būti Vokietijos kariuomenė. Karinei Nato jėgai išauginti daugiausia išlaidų turėjo Amerika — apie 80%.

Dar nesuspėjo Nato įeiga visai sustiprėti, jau reiškiasi jo viduje kitos jėgos, kurios prisideda prie Nato silpninimo — jos narių nesantaikos. Paskutinėm dienom tai itin išliko akštėn...

VIEŠAI ĖMĖ REIKŠTI EUROPIEČIAI NEPASITENKINIMA AMERIKOS POLITIKA

Jai kritikuoti griebsi argumentu iš pervykstės konferencijos Zenevoje. Ten prez. Eisenhoweris atvyko su tvirtu noru susitarti su Sovietais. Susitarti — virto šūkiu ir daugeliui europiečių. Susitarus nereikės ginkluotis, nebus reikalingos tada ir Nato jėgos.

Islandija atšaukė Amerikai bazes. Aiškinosi, kad ji vykdo Zenevoje pradėta itampas atleidimo plana. Danijos. Prancūzijos, Vokietijos, Persijos valstybės vyrų keliauja į Maskvą, Maskva pati atkeliauja į Londoną. Vis tikisi ta įtampa atleis — tada nebus reikalingos Nato ginkluotos jėgos. Prancūzijos — min. pirm. Mollet nuėjo toliau —

IR PAS PREZIDENTA Eisenhowerį vyšnios žyd.

Serovas į Londoną nebeatvažiuos

Anglijos už. reikalų ministerija visuomenei apraminti paskelbė, kad, tarp Sovietų Bulgarijos ir Chruščiovo palydovų nebebus saugumo šefo Serovo. Jį Anglijos spauda apšaukė žudiku ir reikalavo, kad jis dingtų. Nors jis, išvykdamas, žadėjo grįžti, bet Anglijos vyriausybė reikalaujant buvo išbrauktas iš sąrašo. Jo vietoj 14 sovietinių agentų būriui vadovaus jo pavaduotojas N. S. Zacharovas. Malenkovas jau išskrido.

★ Chruščiovas skundžiasi per Tassa, kad Anglijoje "tam tikros jėgos" nenori jam leisti susitikti su "anglų tautos liaudimi".

Ratas atrai ir Čekoslovakijoje

Maskva pranešė, kad Čekoslovakijoje Rudolf Slansky ir Vladimir Clementis, komunistu vadai, kurie buvo nugalaboti, esa nubausti teisingai, ir jų vardas nebus reabilituotas. Tai gi Stalino teroras tebegalvoja.

Vis garsiau Europa neatlenkinta Amerika. Tai džiaugsmas Maskvai

siūle atvesti tuos klausimus, kurie kliudo su Maskva susitarti.

Paskelbė dar daugiau: esa jis "niekad netikėjo Sovietų karinės agresijos grėsmė". Jei jo netiki, kad Sovietai gali Europa pulkti, tai kam dar reikalingos jėgos Europai ginti...

Anglija ir Prancūzija sau pavojus ima matyti ne iš Sovietų pusės, bet iš arabų. O Amerika tebesilaiko minties, kad didžiausias pavojus yra Sovietai. Tad tarp Amerikos ir Europos ima nuomonės vis stipriau skirti.

Seniai Amerika nebuvo taip atvira kritikuojama Europos spaudoje kaip dabar. Labiausiai puolamas valst. sekr. Dulles.

Prikiša, kad Amerikos politika netekusi lakumo ir sustingusi savo nusistatyme "no" prieš Sovietus. Dulles daves Amerikos politikai "moralinį" ir "pusiau religinį atspalvį" kuris neveda į susitarimą. Tai priešingybė realistinei politikai, kuriai atstovaves George Kennan. Europiečiai skundžiasi, kad Amerika nesiskaitanti su savo sąjungininkais ir jų interesais, nesuprantanti, kad socializmo įvykdymas Europoje esanti atrama prieš komunizmą. Anglija specialiai nepatenkinta Amerikos politika viduriniuose rytuose. Prancūzija nepatenkinta Amerikos politika dėl Vokietijos, Graikija nepatenkinta, kad nespauddžia Anglijos nusileisti dėl Kipro salos. Izraelis dėl ginklų...

DRĄSIAUSIA MERGINA

Prez. Eisenhoweris balandžio 6 apdovanojo "drąsos medaliu" 14 metų merginą P. A. Strickland iš Atlantos, Ga., kuri išgelbėjo savo motiną iš degančio lėktuvo. Tai buvo 1954 gegužės 8. Jos tėvas, policininkas, vairavo mažą lėktuvą, kurį nusileidžiant ištiko katastrofa. Mergaitė, tada 12 metų, buvo išmesta iš lėktuvo. Atsigavusi ji puolėsi į degantį lėktuvą ir ištraukė sužeistą motiną. Puolėsi gelbėti ir tėvo, bet atsiradę žmonės ją sulaukė, nes tai reikė veik savijudybę. Jis žuvo. Spauda pažymi, kad tuo metu, kai mergaitė gelbėjo, niekas jai nepadėjo, tik žiopsėjo.

Persiskyrė dėl trumpų kelnų

Vienas Dallas naftos pramoninkas kreipėsi į teismą, kad atskirtų jį nuo žmonos. Priežastis — kai juodu buvo Indijoje, ji eidavo į turgu visada su trumpom kelnaitėm. Jos nebuvo galima perkaltėti, kad apsirengtų padoriai, nors Indijos gyventojai ja akmenim mėtė. Teisėjas pripažino, kad pagrindas rimtas.

AMERIKOS ATSTOVAS Maskvoje Charles E. Bohlen iškviestas į Washingtoną. Ranka pasirišęs dėl to, kad ja susižeidė beslidinėdamas.

New Yorkas sumažino mokesčius

New Yorko gubernatorius Harrimanas pasirašė įstatymą, kuriuo sumažinami mokesčiai: 40 milijonų. Už pirmą šimtą dolerių, kuriuos reikia mokėti kaip mokesčius, sumažinama 15%, kiti 200 dol. sumažinami 10%. Didžiausia nuolaida iki 35 dol. Praktiškai tai reiškia — kas mokėjo mokesčių 25 dol., dabar turės mokėti tik 21.25; kas mokėjo 50, mokės 42.50.

★ Sovietuose partija ir vyriausybė pareikalavo iš kolchozų, kad imtųsi drastiškų priemonių produktyvumui pakelti.

★ Arabai turi boikotuoti Prancūzijos kultūrą. Tokį šūkį Arabų Lygoje skelbė Abd El Krim, Rif Kabylių vadas.

KOMUNISTŲ NEIŠLEIDO

Zenevoje JT ūkinėje komisijoje Čekoslovakijos komunistinis atstovas pasiūlė išleisti ir rytinės Vokietijos atstovą kaip stebėtoją. Tam griežtai pasipriešino vakarų Vokietijos atstovas. Nurodė, kad rytų Vokietija kontroliuoja svetima valstybė, kad visai Vokietijai atstovauja vakarų Vokietijos vyriausybė. Balsuojant už komunisto išleidimą pasisakė 11, tarp jų ir Jugoslavija, prieš 17, ir Švedija susilaikė. (Panašiai anksčiau mėgindavo Maskva įvesti Baltijos sovietinių respublikų atstovus).

ANGLAI LAIKYSIS KIETOS RANKOS

Kipro salos gubernatorius Hardingas pareiškė, kad su Kipro graikais jis nesiderės, kol nesiliaus graikų teroristinis veikimas.

SNIPŲ LIZDAS (8)

Išdaviau savo žmoną ir sūnų

Chochlovui buvo jau aišku, kad jo laikas baigiasi, nes jo viršininkas Maskvoje jį gali įtart. Buvo tai aišku ir naujiesiems jo draugams amerikiečiams. Kai tik Truchnovičius buvo pagrobtas, amerikiečiai ir pradėjo kalbinti Chochlovą, kad jis išeitų viešumon.

"Nikolaj, tamsta negali ilgai tylėti; tamsta padarysi vakaram didelį patarnavimą prabilęs."

Anksčiau ar vėliau turėsi vistiek pasirodyti. Dabar kaip tik būtu laikas padaryti Bonnoje spaudos konferenciją, kurioje demaskuotum MGB. Tai būtų atsakymas į Truchnovičiaus pagrobimą."

Bet tai nulems — galvoiau, — mano žmonos likima. Pasakui tariau draugams: "Tai, ką jūs siūlote, iš tikrųjų reiškia, kad

jūs norite pasakyti, jog mano šeimos negalite išgelbėti".

Jie tylėjo. "Tokiu atveju aš negaliu viešai kalbėti".

Paskui man atėjo į galvą kita galimybė. Sakiau jiems:

"Užmirškite, kad aš pas jus atėjau savo noru. Paskelbkite, kad aš buvau suimtas ir pavestite vokiečių teismui mane ne teisai. Gal būt, aš gausiu dešimt metų kalėjimo, bet mano šeimai nieko blogo nenutiks, nes MGB tada neitars".

Mano draugai išėjo pasitarti. Po poros dienų jie pasakė:

"Šitas planas neįmanomas. Viena, Okolovičius atsisako prieš tamsta liudyti. Antra, tamstos agentai vokiečiai tikriausiai pasakys tiesa, kad save išgelbėtu. O svarbiausia, mes negalime vakarų teismu taip disponuoti, kaip šitas planas reikalauja".

"Na, taip, — sakiau tada jiems, — bet tokiu atveju kalbėti aš negaliu."

Po kelių dienų jie vėl atėjo. "Mes mėginame šį tą daryti, — kalbėjo jie. — Išivaizduokime, kad tamstos žmona ir sūnus yra saugioje vietoje tuo metu, kai tamsta kalbi viešai Bonnoje. Gal mes tai galėtume padaryti. Tamsta kalbi, ir pasaulio akys į tamsta, ir į ją nukreiptos. Ar MGB tokiu momentu jai norėtų ką padaryti?"

Pasakiau, kad nežinau, ką darytu MGB. Bet pasakiau netiksliai, kad MGB tas viešosios opinijos nukrypimas turėtų įtakos. Bet jie laikėsi savo plano toliau, nes jie tikėjo, kad tai turi pasisekti. Mano uždavinys tebuvo pasakyti viešai pasauliui, kokios reikšmės Jana turėjo mano istorijoje ir mano

pareiškimą per Amerikos Balsą perduoti į Maskvą.

Tuo pačiu metu, kai aš pradėsiu spaudos konferenciją, turi būti Jana paimta į saugią vietą ir perduotas mano pareiškimas per radiją.

Sakiau, kad toks planas labai pavojingas. Ir jie sutiko, kad jame daug rizikos. Bet rizikos reikalauja visi žygiai, kurių tik mes imamės. Jeigu reikalas neišdegs — pastebėjau —, tai aš būsiu ne tiek demaskavęs MGB, kiek jai įdavęs savo šeimą. "Ne—jie kalbėjo, — viešoji opinija bus mobilizuota mūsų naudai, ir MGB vargiai taip lengvai ims kokių žygių prieš Janą.

Reikalavau garantijų iš vyresniųjų vietų Washingtono. Prieš konferenciją norėjau, kad man pasakytų, jog planui pritarta ir jis pasiseks. Man kalbėjo:

"Nik, tamsta turi mumis pasitikėti".

Man daugiau nieko ir neliko.

1954 balandžio 22 buvo gražus pavasario rytas. Mane atgubeno į konferencijos salę Bonnoje, kur sužalavo foto-korespondentų liepsnos, kai tik aš išėjau. Sėdėjau prie stalo priešais žurnalistus ir laukiau klausimų. Ju vietoj man paaiškino, kad aš turiu kalbėti. Tada aš perskačiau ta pači teksta, kuri buvau paruošęs Amerikos Balsui, ir

turėjau jausmą, kad nuo kiekvieno mano žodžio priklauso mano artimųjų likimas.

Pasakiau savo vardą ir savo adresą Maskvoje. Paskui kalbėjau apie jos tikėjimą, jos nusprendimą, kad aš neprivalau žudyti, nors ir kažin kas su mumis nutiktu.

Gal tai buvo keistas įvykis Bonnos žurnalistams. Kai kurie iš jų paskui man prikišo, kad aš įdaviau savo žmoną. Bet aš žinojau, kad visa tai, ką aš kalbėjau, tai buvo skirta jai pačiai, kad ji viską žinotų ir kad jai būtų aišku, jog ji gali sakyti visa tiesa. Buvau įsitikinęs, kad abejojantieji supras, apie ką kalbama, kai tik Jana bus saugioje vietoje ir planas bus pavykęs.

Per tris dienas kentėjau nežinios kančias. Pagaliau vienas mano naujų draugų atėjo. Jis buvo susijaudinęs, kad negalėjo beveik kalbėti. Tepratarė: "Nik, Maskvoje neišdegė".

Nenorėjau juo tikėti. "Kas? — rikte surikau, — kas gi nutiko?"

"Tikrai nežinau, — pasakė jis, — bet niekas nenuvyko pas tamstos žmoną. Matyt, būta kokio nesupratimo, bet planas nebuvo įvykdytas"... Mano draugai negalėjo manęs paguosti, nes ir patys nebuvo ramūs. Dar vienas vienintelis vilties spindulėlis kabojo, kad gal MGB bus gavęs įsakymą

tuo tarpu Janos neliesti. Aš ją išgarsinau pasaulyje.

Bonnos konferencija turėjo vaisių. Pirmiausia, MGB atšaukė iš Europos visus savo slapto pareigūnus, kurie mane pažinojo ar kuriuos mano pareiškimai galėtų kompromituoti. Net antrasis sekretorius iš pasiuntinybės Paryžiuje, kuriam prieš 10 metų dirbau, buvo lėktuvu išgabentas į Maskvą. Kitą vaisių patyriau aš 1954 birželio mėn., kai tik atvykau į Ameriką. Washingtono laikraštį perskačiau žinutę:

"Bonn, birželio 2. Sovietų pabėgusio agento Nikolaj Chochlov žmona, likusi Maskvoje, dingo. Tai paskelbė oficialios įstaigos. Iš diplomatinio pranešimų išsina, kad Janina Chochlov prieš porą... savaičių suminta".

DAG HAMMARSKJÖLD. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius (kairėje), prieš išvykdamas į Artimųs Rytus, kalbasi su New Yorko laikraščiu atstovais. Jis pareiškė, kad iš jo kelionės, kurios tikslas sulaukyti Palestinoje karą tarp Izraelio ir arabų, nereikla laukti jokių "stebuklų". Kelionėje jisai išbuvo 30 dienų.

LIETUVIŠKI KOMUNISTAI PRAŠO NEMINĖT STALINO

SPAUDA

Stalino paskelbimas žmogūdžiui, maniakui, liaudies priešui sukėlė sumišimo tarp vakarų komunistų. Susinerino ir Amerikos lietuvių komunistai. Tai parodė jų laikraščiai *Laisvė* ir *Vilnis*. Jie nervinosi, kam apie Staliną rašo laisvojo pasaulio laikraščiai. Barėsi dėl to ir lietuviškų laikraščių adresu.

"Vieno dalyko aš visai nesu-prantu — skundėsi A. Bimba *Laisvėje* kovo 27, — kodėl Gri-gaitis ir Šimutis šitaip per daug rūpinasi komunistų reikalais... O kas liečia Stalino vaidmenį, tegu apsidirba patys komunistai"... Laikraščiai ir tur būti pikčiausia, kad komunistai patys "apsidirbo", Staliną "apdirbdami"...

Kitą dieną, kovo 29, A. Bimba vėl norėtų, kad lietuvių spauda nematytų, kaip jie "apsidirbo". Girdi, "lietuviškų klerikalų spauda daro didelę didelę klaidą. Paskutinėmis dienomis jiniai užkimšta plepalais apie Staliną". Kam, girdi, Draugas ir *Darbininkas* nerašas apie popiežiaus 80 metų sukaktį, kam nerašas apie Velykas, o rašas apie Staliną. Kad Bimba nepastebėjo straipsnių apie popiežių ir apie Velykas, tas tik rodo jo susinervinimą, dėl to "apsidirbimo".

Apie Stalino nuvertimą lietuviški komunistai pranešinėjo nenorom, aiškindamiesi: "mes

EISENHOWERIS NUSIVYLĖS

Prezidento artimiausias bendradarbis Sherman Adams pareiškė per televiziją, kad prez. Eisenhoweris labai nusivylęs dabartinio Kongreso "nieko neveikimu"... Tokį pat kaltinimą buvo metęs 1948 prez. Trumanas respublikonų tada valdomam Kongresui.

● Palestinoje pasmerkta Jordanija paliaubų komisijoje už naują Izraelio užpuolimą. Izraelis taip pat šaudęs keturias valandas Gazoje su Egipto sargybiniais.

● Kovo sniegu New York'e išvežimas atsiėjo 1,700,000 dol.

● Elzbieta Petrė Auquaitytė, vienuolė, Vokietijoje, Delmenhorst mieste uoliai rūpinasi lietuviams. Motociklu aplanko apylinkėje gyvenančius jų šeimas, jiems mielai patarnaudama, sušelpdama, aprūpindama spauda, suteikdama informacijų. Mokėdama gerai vokiečių kalbą, lietuvių reikalus gina miesto įstaigose.

● "Tėviškės Aidai", naujas lietuvių laikraštis, išleistas Melbourne, Australijoje. Redaguoja kun. Pr. Vaseris. Dabar bus trys lietuvių laikraščiai Australijoje: "Australijos Lietuvis", Aidai".

tijos ir taikos, kuomet Wall Stryto monopolistai desperatiškai stengiasi nublokšt pasaulį į karą" (*Laisvė* 1953 kovo 6).

Piktinosi tada lietuviški komunistai, kad tuo metu, kai Stalinas mirė, "popiežiški politikieriai nuo savęs kaltino Staliną už įvairius "nusidėjimus" ir kartojo, kad jam "tikrai reikia atgailos". (*Laisvė* 1953 kovo 6)... Po trejų metų ir Chruščiovui paaiškėjo, kad Stalinui reikia atgailos. Ir lietuviški komunistai virto "popiežiškais politikieriais", kaltindami Staliną.

Visa ta Stalino ir sovietinių bei lietuviškų komunistų istorija daros panaši į Mojero "Tartuflą". Lyg Stalinas visus savo komunistinius "šventumus" apgaudinėjo, o komunistai, kurie garbino "šventąjį Staliną, dabar atsidūrė apgautų durnelių rolyje.

"Nūstojo tvaksėjus širdis Lenino draugo ir įkvėpto jo valios vykdytojo, išmintingojo komunistų Partijos ir sovietinių žmonių vadovo..."

"Stalino vardas yra begaliniai brangus mūsų partijai, Sovietų Sąjungos žmonėms ir pasaulio darbininkams..."

"Mirtis draugo Stalino — žmogaus, kuris visą savo amžių paaukojo, pasišventęs komunistinei idėjai — yra milžiniškas nuostolis mūsų partijai, Sovietų Sąjungos darbininkams ir visam pasauliui". (*Laisvė* 1953 kovo 7).

O nuo savęs *Laisvė* dar stipriau rašė:

"Stalino mirtis yra didžiausias žmonių nuostolis mūsų gaidynėje."

"Mirė žmogus, kuris vadavo pačiam didžiausiam žmonių istorijoje apsigynimo karui — karui prieš "nugalimas" hitlerines armijas..."

"Mirė žmogus, mokslo vyras, savo išmintimi praturtines, pasiūmėjęs žymiai į priekį Markso-Engelso-Lenino mokslą..."

"Mirė viso pasaulio nuskriaustųjų, išnaudojamųjų, pavergtųjų prietelius ir draugas". (*Laisvė* 1953 kovo 10).

O dabar kaip tik prikašioja Stalinui, kad jis iškreipęs Lenino mokslą, kad jis sukludęs pasirengimą gintis nuo Hitlerio, kad jis nekaltus žudęs..."

Lietuviškas komunistų laikraštis citavo ir Amerikos komunistų Fosterio, Perry Flynn pareiškimą apie Staliną, kad "dar niekad nebuvo taip labai reikalinga, kaip kad šiandien, puiki jo pasaulinė vadovybė, siekiant socializmo, demokra-

Venezueloj įsteigtas Liet. Kat. Centras

Kovo 4 d. Caracase, "Tėvų Kelio" redakcijos patalpose, lietuvių katalikų iniciatorių grupė įsteigė Venezuelos Lietuvių Katalikų Centrą. Į laikinąją valdybą įeina aš Caracas apylinkės ats. Maj. V. Kuzavinis ir Sulcas, iš Maracay — "Tėvų Kelio" redaktorius J. Kukana, Valancijos — J. Zavadzka ir Berquisimeto dr. Zubinienė.

Mintis įsteigti Lietuvių Katalikų Centrą Venezueloje nauja. Jau prieš keletą metų šis klausimas čia buvo aktualus ir studijuojamas. Bet vis buvo delsiama galvojant, kad nedidelė mūsų kolonijoj pakanka visuomeninio darbo V. L. S. Bendruomenės rėmuose. Deja, gyvenimo praktika parodė ką kita.

Jeigu jauna mūsų kolonija pirmaisiais čia egzistavimo metais sugebėjo įsteigti vargo mokyklas, suruošti didelio masto kultūrinius minėjimus, paaugoti nemažas sumas Vokietijoj vargstantiems, Vasario 16 gimnazijai, literatūros premijai ir t. t., tai šiandien čia kitas vaizdas.

Pakanka paminėti, kad dabar visoj Venezueloj veikia tik viena šeštadieninė (Maracay prieš mėnesį įsteigta) mokykla, nerenkama jau pora metų aukos Tautos Fondui ir Balfui. Neturime iki šiol jokių nedarbo, ligos, mirties ar taupymo fondų.

I priaugantį mūsų jaunimą iki šiol V. L. S. Bendruomenės Centro Valdybos kreipė nepakankamai dėmesio. Jaunimu rūpinosi ir, jam vasaros stovyklas ruošė savo materialine ir moraline atsakomybe tik kun. A. Perkumas. Didžiama bendruomenių neturi rinktų valdybų, o tik Centro V-bos skirtus pirmininkus ir narius.

Kad tokia padėtis susidarė Venezuelos Lietuvių Bendruomenėje, reikia kaltinti ne čia

gyvenančius mūsų tautiečius ar jų dalinį pasyvumą, bet du ar tris asmenis, kurie, "sajūdžių" paveikti, savo veiksmais ir propaganda klaidina dalį čia esančios lietuviškos visuomenės.

Šios padėties akvaizdoje Venezuelos Katalikų Centras išei-na plėsti tų dirvonų, kurie čia aplėsti, bet visiems esminiai. Esame giliai įsitikinę, kad Venezuelos Lietuvių Katalikų Centras ras ne tik šios kolonijos daugumą, bet ir kitų kraštų lietuvių katalikų moralinį ir materialinį parėmimą.

L.

Lietuvių inžinierių skyrius Pittsburghe

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (ALI-AS) Centro pirmininko inž. Broniaus Galinio pastangomis buvo suauktas Pittsburghe lietuvių inžinierių ir architektų susirinkimas, kuris įvyko kovo 18 d. inž. Alberto Simanavičiaus namuose.

Susirinkime dalyvavo šie lietuvių inžinieriai: Bronius Galinis, Albertas Simanavičius, Pranas Baltakis, Vytautas Mažeika, Vytautas Janonis, Romualdas Veitas, Brutenis Veitas.

Inž. Bronius Galinis susirinkusius plačiai supažindino su ALIAS veikla ir jos pagrindiniais tikslais ir juo nutarta įsteigti šios organizacijos skyrių Pittsburghe.

Visi susirinkime dalyvavusieji įstojo nariais ir išsirinko valdybą iš sekančių asmenų: Albertas Simanavičius — pirm., Vytautas Mažeika — sekretorius, Pranas Baltakis — izdininkas.

Nutarta artimiausioje ateityje stengtis pritraukti prie šios organizacijos visus šioje apylinkėje gyvenančius lietuvius inžinierius.

Vyt. M.

He won America's first 2-party presidential campaign!

Thomas Jefferson, born on the 13th of April, 213 years ago, ran for office on the Democratic-Republican ticket. He was the first President to be inaugurated in Washington, D. C. — and the first to start his term in the new White House.

He was also the chief thinker and writer among the men who fought against the belief that people need to be protected by the rich or the powerful.

"Give the people light," said Jefferson, "and they will find their own way."

And almost 200 years of history have proved him right.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

For example, over 40 million Americans are providing for their financial futures through the purchase of Savings Bonds. More than 8 million are investing in U. S. Series E Bonds regularly on the Payroll Savings Plan. That's the easiest way to save — the foolproof, guaranteed, independent way to financial security.

To see that you and your family are taken care of tomorrow, invest in United States Savings Bonds today — either on the Payroll Savings Plan where you work or by regular purchases of Bonds where you bank.

For the big things in your life — be ready with U. S. Savings Bonds

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.
Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy su nuošėra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pasakykite, žmonės, kas čia darosi?

Neseniai buvo pasidarys didelis triukšmas, kai Amerikos mokesčių įstaigos priėmė komunistinius laikraščius už tai, kad tie jau keleri metai nebe-moka privalomų mokesčių. Jų sumos siekia dideles sumas. Už tokį nusikaltimą eilinį pilietį čia pat sodina į kalėjimą, kol mokesčius sumoka. Tuo tarpu Amerikos komunistai emė visa gerklė šaukti, kad mokesčių įstaigos priekibo juos persekioji. Toks reklus jų balsas jau rodo, kad gegužiukas yra įtūpęs į nesavo lizdą. Jo balsas prisišaukė įstatymus, kurie komunistiniam laikraščiui kerta jau nebe mokesčių įstaigų baudomis, bet JAV konstitucijos paragrafais ir Aukščiausio Teismo sprendimais. Jie kelia klausimą, ar toks komunistinis dienraštis "The Daily Worker", leidžiamas New Yorke, turi teisę Amerikoje išeiti. Tą klausimą stato žurnalistas David Lawrence "Herald Tribune" laikrašty (balandžio 6).

vienas asmuo, kuris organizuoja ar padeda organizuoti draugijas, grupes ar sambūrius asmenų, kurie moko, ragina ar drąsina jėga bei prievarta nuversti ar nušalinti JAV vyriausybę; taip pat nusikalsta nariai ar bendrininkai tokių draugijų, grupių ir sambūrių, jei žino jų tikslus".

Komunistų subversyviniai tikslai visiem gerai žinomi. Jei tad atskiri asmenys nusikalsta, jungdamiesi į kenksmingą valstybei darbą, kaip tada galima pateisinti laisvę tokiam "The Daily Worker" telkti ištisą žmonių štabą subversyvinei komunistinei propagandai? Aišku, kad tai nesiderina su Amerikos įstatymais. Tai yra kažkokia privilegija žmonėm nusikalsteliams.

Šioji nesąmonė dar būtų kiek suprantama, jei Sovietų Rusija tokią pat privilegiją teiktų, sakysime, amerikiečių grupei Maskvoje, kur būtų laisvai leidžiamas laikraštis, kritikuojas diktatūrinę sistemą. Bet yra žinoma, kad net amerikiečių korespondentam Maskvoje neduodama laisvės surinkti eilinėm informacijom. Apie laisvą laikraštį Maskvoje negali būti nė kalbos.

Taigi, D. Lawrence ir stato klausimą: kas gi darosi? Ar Amerikoje ir toliau bus leista komunistinei spaudai laisvai knistis po JAV pamatais ir talkinti priešui, kurio tikslas yra nuversti JAV vyriausybę ir demokratine šios šalies santvarka?

Po nakties vėl rado nužudytą britų sargybinių

KODĖL KIPRO SALOJE LIEJASI KRAUJAS?

• Makarijus skrido į Atėnus, o buvo nuskraidintas į Indijos van denyno salą • Ko Makarijus nesitikėjo? • Anglų kaltinimai ir tikrovė? • Kas yra Eoka? • Kodėl su anglais nutruko derybos? • Turkijos reikalavimai ir demokratija • Toli numatanti politika ar neregė? • Nutraukta Atlanto Sąjungos grandis • 15.000 kareivių prieš pusę milijono • Laukiama Makarijų triumfo.

Kipro saloje vieną rytmetį turėjo pakilti lėktuvas ir skristi į Graikijos sostinę Atėnus. Keleivių sąrašė buvo įrašytas Kipro salos ortodoksų arkivyskupas Makarijus. Visus reikalingus daiktus ir popierius kelionei jis dėliojo jau iš vakaro, kai į jo rūmų duris pasibeldė sekretorius ir pristatė britų žurnalistą. Svečias pasisakė atstovaujans Londono dienraštį "Daily Herald" ir pateikė arkivyskupui Makarijų du klausimus:

— Ar Jūsų Ekscelencija tikrai manote skristi į Atėnus ir kalbėtis su Graikijos vyriausybe?

— Taip, — atsakė Makarijus. — Vieta lėktuve jau užsakyta. Rytoj išskrendu.

— Ar Jūs nemanote, kad britų valdžios organai gali neleisti Jums grįžti į Kipro salą? — buvo antras klausimas.

— Ne, aš to nemanau. Tai būtų labai neišmintinga iš anglų pusės. Jei anglai tai padarytų, Kipro saloje nebūtų kam kalbėti visų gyventojų vardu.

Deja, anglai tai padarė. Kai Makarijus iš ryto atvyko į Nikosijos aerodromą, jis buvo įsodintas į britiškąjį Hastings bombonešį ir nuskraidintas į Seychello salą Indijos vandenynė. Lėktuvas į Atėnus išskrido be Makarijus, o Kipro saloje pasilėjo daugiau kraujo.

ANGLŲ PASITEISINIMAS IR TIKROVĖ

Makarijus buvo išvežtas į tremtį, kai nutruko jo derybos su britų kolonijų ministru

Lennox-Boyd. Buvo praslinkusios tik keturios dienos po tų derybų. Lennox-Boyd anglų parlamente pareiškė, kad Makarijus buvo nesukalbamas, o Kipro salos gubernatorius Sir John Hardingas paskelbė, kad turėjo būti pašalinta "pagrindinė kliūtis gražinti saloje ramybei", ir tai buvo padaryta, išvežus Makarijų iš salos. Jis turėjęs ryšių su teroristine organizacija "Eoka".

Toji slapta karinė organizacija, kuriai vadovauja graikų puikininkas Grivas, iš tikrųjų griebėsi teroristiniu metodu. Prieš kokius dvejus metus ją smerkė patys ramesni Kipro gyventojai. Jie buvo prievarta verčiami dėtis į ta organizacija, grasant mirtimi. Bet kai anglai griebėsi taip pat prievartos, žmonių nuotaikos emė keistis: jie pradėjo simpatizuoti "Eoka". Su ja turėjo ryšių ir Makarijus, bet jos siekimas buvo karštuoliu apraminti ir taikiomis priemonėmis reikalauti iš britų laisvės Kipro salai. "Eoka" Makarijų buvo tik atrama derybose: ji nustos veikusi, jei anglai sutiks su Kipro prijungimu prie Graikijos. Bet čia derybos ir užlūžo. Anglai nesutiko duoti jokio pažado, o Makarijus nesutiko paveikti "Eoka", kad ji liautųsi puldinė-

A. PALAMAS, Graikijos delegatas, Jungtinėm Tautom itėikė skundą prieš anglų politiką Kipro saloje.

jusi anglų karius. Anglų parlamente nebuvo pareiškta, kad derybos nutruko dėl to, jog Kipro salai nesutikta leisti prisilieti prie Graikijos.

KLIŪTIMI YRA TURKIJA

Kipro saloje anglai turi reikalą ne vien su graikais, bet ir turkais. Iš pusės milijono Kipro salos gyventojų graikų yra keturi penktadaliai (400-000) ir vienas penktadalis turku (100.000). Skaičiai aiškiai sakytu, kad sala priklauso graikam, bet ji yra tolokai nuo Graikijos, o visai arti Turkijos. Ji taip pat netoli musulmoniškios Sirijos. Tokia geografinė ir kartu strateginė salos padėtis Turkijai labai reikšminga ir ji stato savo reikalavimus. Dar 1955 metais Turkijos vyriausybė Londone pareiškė, kad Kipro saloje vienas penktadalis turku turi turėti vieną penktadalį su keturiomis penktadaliu graikų. Tai reiškia, jog Kipro parlamente, davus salai višką autonomiją, būtų lygus atstovų skaičius graikų ir turkų tauti-čionių ir musulmonų. Graikai iš savo pusės pareiškė, kad jie niekada nesutiks su teikiu nedemokratišku sprendimu, bet jie pasirodė turkų mažumai pripažinti plačią savivaldą, o vakaru valstybėm, kurios sudaro Atlanto Sąjungą, suteikti

reikiamas bazes. Klausimas pasidarė neišsprendžiamas: nusileidus Turkijai, būtų nepatenkinta Graikija, o patenkinus Graikiją, būtų išpykta Turkijai. Jos gi abi yra Sovietų Sąjungos pašonėje.

ANGLŲ POLITIKA NEPRAMATĖ

Yra įvairsta sakyti, kad anglų politika tali mato — už kokių 50 metų į priekį. Ši karta ji pasirodė neregė. Kai prieš keleta metų iškilo klausimas Graikiją ir Turkiją įtraukti į Atlanto Sąjungą, tam buvo labai priešinga Olandija, Danija ir Norvegija. Jos nurodinėjo, kad "seni priešai" — Graikija ir Turkija — gali užiebtį ugnies ir pakenkti visam Atlanto paktui. To blaivaus balso nebuvo paklausyta. Priešingai, dar sudarytas šalutinis Balkanų paktas iš Graikijos, Turkijos ir Jugoslavijos. Dabar visos tos karinės sutartys yra susiviravusios dėl incidentų Kipro saloje.

Be to, Kipro saloje nereikalingai pririštos britų karinės pajėgos — 15.000 ginkluotų kariu, kurių tai vienas tai kitas krinta nuo "Eokos" bombų. Anglai, kuriuos graikai laikė savo draugais ir gelbėtoiais iš komunizmo tvano (tuoiu po antrojo karo), dabar laikomi priešais. Kipro saloje ir vi-

soje Graikijoje plūsta didžiausia neapykanta Eđeno vyriausybei, kuri griebėsi žiauriai malsinti Kipro sukilėlius.

LAUKIAMA MAKARIJŲ TRIUMFO

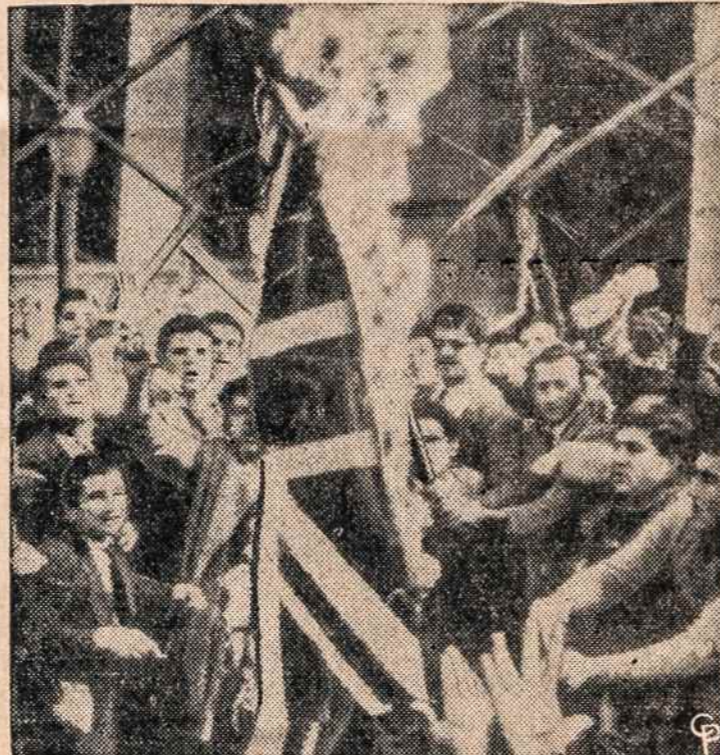
Makarijus nėra pirmas iš tų laisvės kovotojų, kuriuos anglai trėmė arba sodino į kalėjimus. Prisimenama, kad tokio pat likimo buvo sulaukęs airis De Valera, indas Gandhi ir Nehru, negrai — dr. Nkrumah ir Kabaka. Visi jie, kaip nuolatėtojai, grįžo į savo kraštus; Airija, Indija, Nigerija, Uganda.

Ar tas pats atsitiks ir su Makarijum, dar sunku pasakviti, nes Kipro neramumais yra suinterisuoti bolševikai. Jie stengiasi ir toliau iš pasalų kurstviti ugnį, kuriai malkų krauna britu nusistatymas kietai laikytis Kipro saloje.

KAS YRA KIPRAS

Kipro sala yra pačiame rytiniame Viduržemio jūros gale; 60 myliu nuo Sirijos, 240 myliu nuo Egipto ir 40 myliu nuo Turkijos. Sala apima tikrai 3,572 kv mylių, yra kalnuota. Žemės dirbama tikrai koks trečdalis. Auga kviečiai, miežiai, vikiai, įvairūs vaisiai, vynuogės, alyvos, medvilnė; kalnuose randama vario ir kitų metalų.

Sala nuo 1878 metų valdoma anglų. Pradžioje anglai ją valdė pagal sutartį su turkais, o 1914 metais visiškai užėmė. Ligi 1931 metų dar veikė pačių gyventojų renkamas parlamentas. Anglai jį panaikino, kai jis pareiškė noro susijungti su Graikija.

GRAIKŲ studentai Atėnuose degina anglų vėliavas.

F. A. CAVALIERATO, Graikijos ambasados Washingtono patarėjas, tariasi su W. N. Rountree, Valstybės Departamento pasekretorium.

pečių. Staiga užpakalyje su žirklemis atsirado Rakhalis ir pradėjo jas karpyti. Išėlusį Mrinmaja ištraukė iš jo žirkles ir čiakšt čiakšt be jokio pasigailėjimo nukirpo jo plaukų kuokštus. Panašūs atsikeršiniai jiems buvo įprasti.

Tylinčioji grupė neilgai liko viduje. Kampe pagaliau sujudėjo ir tas kupstas ir su tarnaitė išėjo laukan. Susimąstęs Apurba valandėlę glostė savo retus ūselius. Pagaliau nutarė išsinešinti.

Bet atėjęs prie durų pastebėjo, kad dingę jo naujieji lako batai. Ilgai ieškojo, bet visa veltui. Įvykis sukėlė namų gyventojų tarpe didelį sumišimą. Ant nežinomo kaltininko kilo tikra keiksmų ir koliojimų audra. Bet ieškojimas nedavė jokių vaisių. Apurba turėjo užsimauti pora senų šeimininko batų, užsidėjo savo šilkinį pakaną ir turbaną ir atsidūrė purvinoje gatvėje, kuria nužygiavo su didžiausiu atsargumu.

Kai jis atsidūrė apleistame takelyje, kuris ėjo į kūdrą, vėl išgirdo aną skardų, įžulį juoką, lyg miško dievaičiai, pasislėpę kur krūmų gilumoje, kvatotųsi iš jo batų.

Apurba stovėjo tylus, išsi-gandęs ir neriztingai dairėsi aplink. Tuo metu išsoko įžu-

loji kaltininkė iš artimiausio krūmo ir, metus jam po kojom jo naujuosius batus, norėjo nubėgti. Tačiau Apurba greit nutvėrė jos rankas ir stipriai jas suspaudė.

Mrinmaja nusisuko ir mėgino išsivadavusi pabėgti, bet nepasisekė. Pro šakas ant jos šelmiško veido puolė saulės spinduliai. Apurba stebėjo Mrinmajos veidą ir jos žaibuojančias akis.

Pagaliau iš lėto atleido jos rankas iš savųjų ir gražino laisvę. Mrinmaja nebūtų nustebugsi, jei Apurba būtų ją iš piktumo primušęs, bet ką turėjo reikšti ši keista, tyli bausmė, — ji negalėjo suprasti.

Apurba visa dieną vengė sukilti motiną. Pirmą kartą taip vėlai sugrįžo. Ir tai — pakvietus valgyti. Kai jis prieš vakarienę išėngė į Ramos kambarį, ši paklausė:

— O ką, Apurba, matei mergaitę? Kaip patiko? Ar tokios išrinktosios ieškojai?

Aburba atsakė šiek tiek sumišęs: — Taip, mama, aš mergaitę mačiau. Aš radau ieškotąją. — Kokią mergaitę tu ten matei? — paklausė nustebugsi Rama. Ir ji dabar sužino, kad jos

sūnaus pasirinkimas kritęs ant Mrinmajos. Puikus pasirinkimas! Ir kiek jį buvo mokiusi! Iš pradžių Apurba buvo lyg sumišęs, bet, motinai pradėjus jį spaut, išrūko visas jo baukštumas. Jis piktai jai atkirto, — nevesias kitos moters, o tik Mrinmaja! Jį purtė pasibiaurėjimas vestuvėm, kai tik pagalvodavo apie jas su tokia negyva, nerangia lėle, kaip anoji, kaip kitos.

Keletą dienų motina ir sūnus vaikščiojo piktai veidais. Negalėjo nei valgyti, nei miegoti. Bet vis dėl to kovą laimėjo sūnus.

Rama pradėjo galvoti, kad Mrinmaja esanti tik kūdikis, jos motina nesugebėjusi jos išauklėti. O jei ji pakliūtų po vestuvių į jos rankas, — ji perdirbtų ją. Pagaliau ji atrado, kad Mrinmaja iš tiesų esanti puiki mergiotė. Nors, kai ji pagalvodavo apie jos trumpai pakirptus plaukus, pradėdavo abejoti. Bet vėl tikėjosi, kad plaukus gerai supynus, davus gerai aliejaus, — ir ši bėda būsianti pakeliama.

Visi kaimiečiai Apurbą laikė puskvailiu, kai sužinojo jo pasirinkimą. Nors kai kuriems ta laukinė mergaitė patiko, tačiau imti ją į namus kaip marčią, — ne, tai jau per daug!

Apie ruošiamas vestuves buvo pranešta Išan Mazumbarui, Mrinmajos tėvui. Jis turėjo raštininko vietą vienoje laivninkystės bendrovėje ir gyventolimą žemupyje, mažame, skarda dengtame namelyje, kur jis turėjo prižiūrėti prekių krovimą ir bilietų pardavinėjimą.

Kai jis sužinojo apie dukters vestuves, iš akių ištryško ašaros. Ar iš džiaugsmo, ar skausmo, — o gal — abiejų kartu, to pasakyti jis pats nebūtų galėjęs.

Jis parašė bendrovės direktoriui raštą, prašydamas leidimo vykti į savo dukters vestuves. Bet direktorius atrado priežastį per menką ir prašymą atmetė. Tada Išanas užklauso namiškių, ar negalėtų vestuvių atidėti lig Puđšos švenčių. Tada jis turįs vieną savaitę atostogų. Bet Rama atrasė, kad laukti esą negalima, nes tame pat mėnesyje išpuolanti laimingoji vedyboms diena.

Kai abi svajonės pasirodė neįgyvendinamos, liūdna širdimi Išanas pasidavė likimui ir vėl išvažiavo svarstyti prekių ir pardavinėti laivakorčių.

Tuo tarpu Mrinmajos motina su kitomis vyresnėmis sūdžiaus moterimis vargo, kad paruoštų mergaitę besitarian-

čiom pareigoms. Plūšėjo diena ir naktį. Jos rankos, tikę žaidimams, jos laisvas elgesys su vaikais ir jos rajus valgymas — visa ji turėjo pereiti per griežtą moterėlių kritiką. Rezultate — gerosios moterys susilaukė to, kad jai vedybos emė rodytis kažkokių bausių dalyku, emė manyti, kad taip būsiąs pasmerktas jos pražydes gyvenimas tikram kalėjimui ir kartu- vėms.

Ir kaip nepaklusni kumelaitė rietė ji sprandą, priešinosi ir kartoj:

— Aš netekėsiu!

4

Bet tai nieko nepadėjo. Ji turėjo ištėkėti.

Dabar jai reikėjo išeiti ant- rają kitokią mokyklą. Visą savo ankstyvesnį pasaulį ji turėjo palikti už durų, kai vieną dieną žengė į savo anytos ce- naną.

Rama tuoj pradėjo ją taisyti. Griežtai, rūščiu veidu ji tarė: — Klausyk, dukrele, tu jau ne vaikas. Mūsų namuose turi elgtis padoriau. Tavo ankstyvesnis būdas čia netinka. Bet tie žodžiai Mrinmajos nepaveikė. Ji galvojo: "Jei mano būdas čia netinka, tiks kitur? Po pietų jį kažkur pradin- go. Šoko jos ieškoti. Pagaliau ją ištraukė iš jos landynės. (b.d.)

RABINDRANATH TAGORE

MRINMAJA

2
Mergaitė sugrįžo natūralus veido raudonumas. Po to ją kuo rūpestingiausiai sufrizavo, išpuošė, apsupo blizgančiu sari. Tik tada ją atvedė pas jaunikį. Ji tylėdama atsisėdo kampe, galvą nulenkė veik ligi kelių. Už jos atsistojo viena iš vyresniųjų tarnaičių, kad ją padrasintų. Jos brolis buvo ten pat ir pastatęs akis stebėjo tą naują žmogų, kuris norėjo isiveržti į jų šeimą. Jis atidžiai apžiūrindėjo jo turbaną, laikrodžio grandinėle ir jo vos išsikalusių ūsus. Apurba tylėdamas permetė akimis šią naują atsidrusią grožybę. Pagaliau drąsiai paklausė: — Ko tu mokykloje mokaisi? Bet nuo tos, susirietusios į mazgą, įkūnytos baimės ir gėdos, kuri ten kamputy tūnojo, neišgirdai jokio atsakymo. Tarnaitė bakstelėjo pašonėn ir padrasino. Tada mergaitė atsakė

tyliai ir monotoniškai, lyg būtų išmokusi mintinai: — Skaityti, gramatikos, aritmetikos, indų istorijos... Staiga pasigirsta už durų skubūs žingsniai ir toj pat akimirkoj į kambarį triukšmingai isiveržia palaidais plaukais Mrinmaja. Nė nenusiuteikus pavėželti, kai ji nutveria mažojo Rakhlio ranką ir nori jį išsitempti su savim. Tačiau Rakhalis dar nebuvo baigęs sargoti stebėjimų ir visai neturėjo noro jų nutraukti. Tarnaitė, nors visą laiką stengėsi susilvaldyti ir tyliai kalbėti, pradėjo aštriais žodžiais barti Mrinmaja. Išėlusį tarnaitė bumbėjo, tuo tarpu Rakhalis linksmai juokėsi iš Mrinmajos iškirsto seseriai pokšto. Nuo jos gavo į kuprą, bet to neėmė į galvą, nes tai buvo priprasta jiems abiem žaidžiant. Kartą Mrinmajos plaukai buvo palaidi ir garbanos buvo nusvirę ant jos

KŪRYBOS PRIEDAS

Čiurliono vizijų pasaulis

Balandžio 10 sueina 45 metai, kaip mirė Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Jo palikimas prigludė Vilniaus Raskapin. Išaugo granito paminklas, kurio laužtos formos turtum veržiasi į kitą tikrovę — taip nuostabiai nušvietusią jo vizijose. Bronzos reljefe matai jį patį — su išdriusiais plaukais, neramiom degančiom akim, kurios skverbėsi anaputikrovės. Aplinkui sustoję medžiai, lyg išėję iš jo mistiniu paveikslu — didžiųjų pasakosodų, kad ramiai oštų jo neramiai sielai.

Čia ilsis jo palaikai, bet ne pats Čiurlionis, ne jo dvasia. Ji amžinai gyvena jo muzikoje ir paveiksluose. Laikas neįveikė jo; priešingai — jis įveikė laiką; kas kartą vis giliau ir prasmingiau per savo kūrybą prakalbėdamas apie žmogaus tragiką.

Čiurlionis mokėsi ir rengėsi būti muziku, baigė konservatorijas ir komponavo. Jo kūriniai dabar išleisti atskirom knygom ir skamba mūsų koncertų salėse, pasakodami keistą skausmą, ilgęsi, subtilų gamtos alsavimą, kurį jis pagavo Varėnoje, Druskininkuose, Palangoje ar kitur.

Tada, kai jis buvo pasirėngęs muzikos karjerai, prasiveržė jo kitas pasaulis, savo išraišką gavęs tapyboje.

Šios gi jis beveik niekur nesimokė. Savo dvasia jis buvo tiek subrendęs, tiek susitelkęs, kad staiga surado savo individualybę ir pasirodė kaip nuostabus ir originalus dailininkas. Lyg nujaudamas, kad greit jo nerami siela išeis ir nusilenks prieš didįjį Rex'ą — prieš Karalių, jis dirbo skubėdamas, nes gyventi buvo likę tik 5 metai.

Kūrinis vėliau surinko ir sudėjo į jo paties vardu pava-

SAULYS iš Zodiako ženklų. Dail. M. Čiurlionis.

"Aidų" koncertas ir premija

Šiomet kultūros žurnalo "Aidų" tradicinis koncertas — literatūros vakaras ruošiamas Toronte balandžio 15 d. 4 val. Programos muzikinėje dalyje dalyvauja op. sol. Juzė Augaitytė ir pianistė Julija Rajauskaitė - Šušienė. Dainininkai akompanuos St. Gailevičius. Literatūrinėje programos dalyje pasirodys rašytojai: Jonas Aistis, Antanas Vaičiulaitis, Paulius Jurkus ir būsimasis "Adų" premijos laureatas.

Balandžio 8 d. Brooklyne susirinko kultūros žurnalo premijos komisija vertinti prisiųstų literatūros veikalų, išėjusių 1954—1955 m. bei rankraščių. Komisiją sudaro Antanas Vaičiulaitis, Alfonsas Tyruldis, Stepas Zobarskas, Algirdas Landsbergis ir Leonardas Andriekus. Premija yra 500 dol. Ji bus iškilmingai įteikta Toronte balandžio 15 d.

M. K. ČIURLIONIS.

dintą galeriją Kaune. Ir kai patenki į jo paveikslų sales, apsvaigsti jo begalybe, jo didele ir sunkia mintimi.

Čiurlionio originalumas pasireiškė tuo, kad jis, išsiūrijęs į gyvenimą, jame matė kito didesnio gyvenimo simbolius ir juos vaizdavo.

Gamtinė tikrovė jam virsta mistine šventykla, kurioje jis mato kosmines galias. Jo paveikslų medžiai, debesys gauna žmonių pavidalus, iš uolos spindi visatą veriančios akys. Taip kasdieniai daiktai, pasidarę neregiamos tikrovės simboliais, gauna sudvasintą išraišką. Marių dugne paskendę miestai, kiti išauga medžių šakose, laksto padebesyse raiteliai, sliubina, pasakų karaliūnai delne laiko saulės nužertą kaimą — atgimstančios Lietuvos simbolį.

Daugelis jo paveikslų turi

muzikinius pavadinimus (sonata, fuga). Tačiau jis nenorėjo sujungti dviejų nesujungiamų dalykų — tapybos ir muzikos. Tik ritmas, tik tonų sąskambiai, dinamika, harmonija primena muziką. Savo kūrybą jis pagrindė dinaminio visatos pergyvenimu, ieškodamas dieviškosios harmonijos, sklaidamas amžinuosius gyvybės pagrindus.

Savo paveiksluose jis vaizduoja dideles idėjas, mirtį, laimės trapumą, žmogaus kelionę per visatą. Ypač daug vietos skiria jis gėrio ir blogio kovai gamtoje ir žmoguje. Vėliau jo gėris nugali blogį, iškyla didysis Rex'as — Dievas, kuriam nusilenkia pasaulių pasauliai ir gieda entuziastingus himnus.

Jo paveikslų pasauliai tokie dideli, tiek daug minties ir simbolių, kad kartais sunku suprasti.

Bet ir tada jis kalba savo mistine nuotaika, kurioje iaufti lietuviška siela ir lietuviškiepisaiža.

Čiurlionis pasireiškė tada kai lietuviškieji dailininkai dar tik būrėsi, kai platesnis lietuviškasis kultūrinis gyvenimavos prasidėjo.

Jis tartum paveldėjo susikaupusias tautos kūrybines galias ir jom sušvito staigiu prasiveržimu. Kai mūsų dailė vorformavosi ir kristalizavosi, jis savo genijum į ją įkėlė į dideles kūrybines aukštumas.

Vėliau jį, kaip į kokį kalną, rėmėsi menininkų kartos,

tačiau niekas jo nepamėgdžiojo, lyg nujaudami, kad jo nuėitas kelias yra tik jo, ir niekas tų aukštumų nepasieks. Čiurlionio kūryba skatino ir skatina mūsų dailę ir apskritai meną veržtis į minties ir kūrybos aukštumas. Jis tartum nurodė kelius, kuriais turi eiti lietuvių menininkas — iš bendros, visiems žmonėms tinkamos idėjos, iš didžiųjų būties klausimų, nusileisti iki savo tautos gelmių ir, jas sujungus, gražinti visuomenei kaip kūrybą.

Ir po 45 metų jo vizijos, nušvietusios žmogaus tragikos kelius, praskleisdamos nuostabius pasaulius, tebėra gyvos ir giliai prasmingos. Jos visada tokios liks, nes jos išsako didžiuosius žmogaus ir mūsų tautos rūpesčius.

Čiurlionis gimė 1871 m. rugsėjo 22 d. Varėnoje. Baigė muzikos mokyklą Plungėje, Varšuvos ir Leipzigo konservatorijas, dalyvavo 1907 ir 1908 metų lietuvių dailininkų parodose Vilniuje. Mirė 1911 m. balandžio 10 d. Puštelniko sanatorijoje netoli Varšuvos. Palaidotas Vilniuje. Jo vardu pavadinta dailės galerija Kaune.

A. D.

JAUTIS iš Zodiako ženklų. Dail. M. Čiurlionis.

JURGIS GLIAUDA RENKA RAIDŽIŲ PASĖLIUS

Sis produktyvus rašytojas savo naujame "Raidžių pasėlių" romane nuveda skaitytoją į spaudos draudimo laikus, kuriuos mūsų literatūroje vaizdavo Vaižgantas, S. Ragana, L. Pelėda ir kiti ano meto dailininkai. Dramoje juos parodė S. Kymantaitė (Aušros sūnūs), K. Inčiūra (V. Kudirka). Vėliau sutinkame J. Marcinkevičiaus "Kražių skerdynes". Čia Amerikoję knygnešius prisiminė St. Būdavas (Varpai skamba). Buvusi spaudos laisvės atgavimo sukaktis paskatino dar kartą rašytojus žvilgtelti į aną epochą. Taip atsirado P. Abelkio "Atlaidų pavėsyje", J. Svaisto "Knygnešių pėdsakai" ir J. Gliaudos romanas "Raidžių pasėliai".

Tema nebe nauja, gerai išmaišyta ir pačių rašytojų, išplakta žurnalistų, išgarsinta istorikų.

Tad dar kartą nusileisti į aną epochą ir surasti šią naują rašytojui yra gana didelė rizika. Čia pirmiausia šmėkso tokie stambūs veikalai kaip Vaižganto "Pragieduliai". Čia nuo seno jau tiesiog suštamputi tradiciniai tos epochos tipai. Tose tipų galerijose sėdi keletas mundiruotų žandarų, kurie rūpinasi karjera, pravoslavija, geru užgėrimu. Prieš juos stoji ūkininkai, davatkėlės, amatininkai, — visi jie taurūs idealistai. Vieni jų platina knygas, išeidami iš religinės idėjos, kiti jau susižavėję "apšvieta". Prie jų jungiasi ir jaunoji kunigija. Tarp pirmųjų ir antrųjų dar rasime sulenkėjusių kunigų, bajorų, ištikimų unijos tradicijoms. Tačiau ir šiuos pamažu užkrečia spaudos kovos idėjos.

Žinomi nuo seno ir visi intrigos momentai: žandarai gauda, žmonės slapstosi, įsipina meilės motyvai, retkarčiais

pasitaiko koks išdavimas. Pagaliau į darbą paleidžiami pistoletai — krinta niekšai žandarai, krinta ir idealistai lietuviai, bet jų idealizmas visticke laimi.

Pro tuos štandartinius tipus praeiti rašytojui yra gana sunku. Neišvengiamai jie kopija į knygą ir ten užima savo vietą. Reikia tiesiog drasos, kad į aną epochą pažūrėtum ne per šiuos tradicinius tipus, kad sumegstum kitokią intrigą. Reikia tiesiog pastangų, kad ir tuos pačius tradicinius žmones nušviestum savo individualia šviesa, per jų individualybę parodytum ir pačią epochą ir kova už spaudos laisvę.

Čia J. Gliauda neparodė nei šios drąsos nei pastangų. Jis nusikėlė nuo literatūros lentynų žinomus tradicinius tipus, avoilklo juos naujais švarkais, davė naujas pavardes ir paleidė į savo romaną.

Kai kur jų tradicinius bruožus pajavirino atskirom istorijom, truputį padažė epochos spalvom, supynė tradicinę intrigon, pridėjo dar vieną kitą situaciją ir taip padarė romaną. Jau pasiūdamas tradicinius tipus, autorius tuo pačiu susiaurino savo temą ir suschematino. Visi jo žmonės jau daugel kartų sutikti literatūroje. Tik čia truputį blogiau; pvz. čia rusų atstovai tokie nespalvingi, kad juos skiri tik iš pavardžių, ne iš veiksmų. Kuo charakteringas ir vikaras kun. Sakalauskas, gal tik tuo, kad jis išėjo sausesnis, pilkesnis. Vietoj tradicinio Sviestavičiaus čia veikia Gintowt, idomus tik tuo, kad buvo 1863 metų sukilimo dalyvis. Kuo charakteringas Antanas, jaunųjų amatininkų atstovas? Jis blankus, be savito veido ir dar taip neįtikinamai peršasi Onai.

Autorius savo veikėjams pasitaiko koks išdavimas. Pagaliau į darbą paleidžiami pistoletai — krinta niekšai žandarai, krinta ir idealistai lietuviai, bet jų idealizmas visticke laimi. Reikia tiesiog drasos, kad į aną epochą pažūrėtum ne per šiuos tradicinius tipus, kad sumegstum kitokią intrigą. Reikia tiesiog pastangų, kad ir tuos pačius tradicinius žmones nušviestum savo individualia šviesa, per jų individualybę parodytum ir pačią epochą ir kova už spaudos laisvę. Čia J. Gliauda neparodė nei šios drąsos nei pastangų. Jis nusikėlė nuo literatūros lentynų žinomus tradicinius tipus, avoilklo juos naujais švarkais, davė naujas pavardes ir paleidė į savo romaną. Kai kur jų tradicinius bruožus pajavirino atskirom istorijom, truputį padažė epochos spalvom, supynė tradicinę intrigon, pridėjo dar vieną kitą situaciją ir taip padarė romaną. Jau pasiūdamas tradicinius tipus, autorius tuo pačiu susiaurino savo temą ir suschematino. Visi jo žmonės jau daugel kartų sutikti literatūroje. Tik čia truputį blogiau; pvz. čia rusų atstovai tokie nespalvingi, kad juos skiri tik iš pavardžių, ne iš veiksmų. Kuo charakteringas ir vikaras kun. Sakalauskas, gal tik tuo, kad jis išėjo sausesnis, pilkesnis. Vietoj tradicinio Sviestavičiaus čia veikia Gintowt, idomus tik tuo, kad buvo 1863 metų sukilimo dalyvis. Kuo charakteringas Antanas, jaunųjų amatininkų atstovas? Jis blankus, be savito veido ir dar taip neįtikinamai peršasi Onai. Autorius savo veikėjams pa-

sigailėjo spalvingo dažo, ryšio su aplinka, šaknų, kuriom jie būtų įaugę į savo buitį.

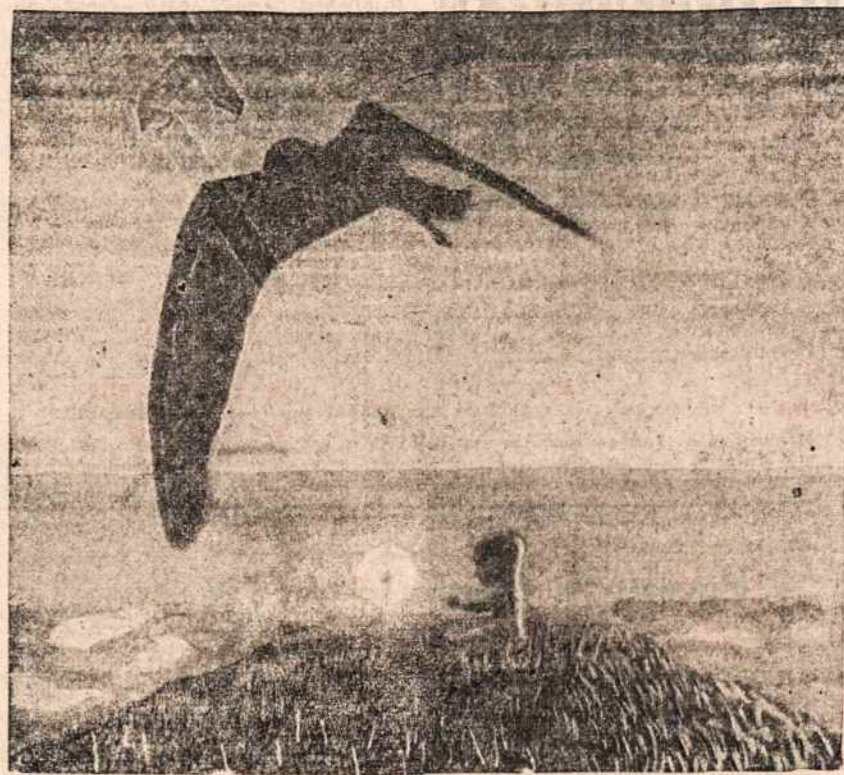
Reikia pripažinti, kad autorius moka pinti intrigą, ją sukabinti pagrindinėm sijom, suvesti į sprendimą. Tačiau ir čia yra schema: iš anksto žinai, kad šitam veikėjui atsitiks šitaip, o ne kitaip. Pati intriga dar nuolat stabdoma šalutiniu balastu, plačiais gamtos, miestelio aprašinėjimais.

Visa laiką siūdama patriotinė adatėle, autorius paleidžia iš pirštų ir tą margą socialinę epochos santvarką ir pagaliau nepagauna epochos dvasios. Ji neturi savo platumos, savo atmosferos, kurią randame, pvz., Vaižganto "Pragieduluose". Tose epochos spalvose pasitaiko ir viena kita klaidelė, pvz., rusų valdininkų tarpusavio santykiai buvo nubrėžti jų laipsniškumo tvarka, taip jie nesibičiuliavo, isprauninkas negėrė arbatos su paprastu žandaru. Prisimintos romane ir Vienažindžio dainelės, platinama jų knygelė. Bet čia yra istorinė klaida. Romane veiksmas vyksta prieš Kražių dramą, prieš 1893 m., o pirmoji Vienažindžio dainų laida išleista 1894 metais. Tai Antanas negalėjo tokios knygelės platinti, nes jos iš viso nebuvo.

Sunkiai sekasi autoriui grumtis ir su pačia forma, su stiliumi. Laimė, kad dabar dingo griežtieji stiliaus ir kalbos sargai. Nuo jų autoriui būtų ne kartą skaudžiai kliuvę. Jis su įkyrumu dažnai kartoja tuos pačius žodžius. Pvz.: "Pas šunadvokatį Geimoną, kur jis nurašinėjo raštų nuorašus ir šiaip rašė viską, ką reikėjo parašyti gražia, dailiausiai braiža, jis uždirbdavo pinigus švaramomis rankomis" (8 psl.), arba — "Varpinė stovėjo atokiau nuo

Velykiniai "Aidai"

"Aidų" 3 nr., skaitytojams išsiuntinėtą prieš Velykas, viršelis papuoštas popiežiaus atvaizdu. Įžanginis straipsnis skirtas pagerbti šv. Tėvui. Rašo J. Vaišnora, M. I. C. Zinomas pedagogas V. Čičūnas pasisako vaikų bei jaunimo literatūros klausimu, išskeldamas tai, kas šią sritį padaro tolima jaunesiems skaitytojams, ir tai, kuo ji gali tapti patraukli. Dr. Kazys Pakštas nagrinėja Gudijos santykius su Lietuva, kurie visą laiką buvo ir bus opūs, kai eis kalba apie tikslų ribų nustatymą. Straipsnio pirmoje dalyje, kuri spausdinama šiame numeryje, profesorius iškelia idomų faktų iš praeities, paremdamas juos statistiniais daviniais. Apiekalbotros mokslo bankrotą Sovietu Sąjungoje rašo Dr. A. Skardžius. Čia prisimenama žinoma Marro teorija, komunistų priimta dėl pataikavimo jų išsigalvotoms socialinio gyvenimo aiškiniams ir paskui vėl atmeta, kai privedė prie nesąmonių ir visai nusisuso kalbos mokslą. Grožinės literatūros šiam numeriu duoda E. Gruodis ir Al. Baronas — pirmasis eilėraščių, antrasis novelę "Plakatas". Numeryje yra literatūros, mokslo, meno ir visuomeninio gyvenimo skyriai, kuriuose rašo J. Grinius, L. D-as, V. Vizgirda ir L. Gendrutis. Įdėta daug lietuvių dailininkų darbų nuotraukų.

TYLA

Dail. M. Čiurlionis.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Šv. Raštas, apimęs Senąjį ir Naująjį Testamentą, su trumpučiais paaiškinimais viename tome šiemet išleidžiamas Romoje. Vertė ir parengė arkiv. J. Skvireckas. Praeitais metais buvo išleistas Romoje I-sis Senojo Testamento tomas, apimęs visas istorines knygas su komentarais.

● PEN klubas, (tarptautinė rašytojų organizacija, PEN raidės reiškia — Poets, Essayists, Novelists) kovo 25 d. buvo įkurtas ir New York'e. Į jį pa-

kviesta ir lietuviai rašytojai: Henrikas Radauskas, Antanas Rimydis ir Antanas Skėma.

★ Dail. A. Valeška, pakviestas Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos, Chicagoje balandžio 7 d. skaitė paskaitą apie Vilnių Mindaugo ir vėlesniais laikais.

★ Trys lietuviai dailininkai: Česlovas Janušas, Povilas Puzinas ir William J. Witkus išstatė savo kūrinius Art League of Long Island galerijoje, 44-21 Douglaston Parkway, Douglaston, N. Y. Paroda atidaryta balandžio 8 ir tęsis iki balandžio 18 d.

★ Kultūros Kongrese, kuris šaukiamas šiemet Chicagoje birželio 30, bus du iškilmingi posėdžiai. Kultūros kongreso posėdis prasidės 10 val. ryto. Jo metu paskaitą skaitys dr. J. Girmius. Baigiamasis posėdis prasidės 6 v. Paskaitininku rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė. Nuo pirmo posėdžio pabaigos iki antrojo posėdžio vyks atskirų mokslų ir kultūros sričių sekcijų posėdžiai.

★ Dainų šventės konkursui buvo atsiųsta 18 dainų. Jury komisija sudaro šie muzikai: Aleksandras Kučiūnas, — pirm; nariai: Alfonsas Mikulskis, Vytautas Marijošius, Izidorius Vasiliūnas ir Kazys Steponavičius. Premijuoti dainai bus paskirta 100 dol. premija.

★ Religinio meno parodos premijos paskirtos šitaip: 300 dol. (pirmoji) premija Vytautui Kasiliui už litografiją "Bėgimas į Egiptą"; po 100 dol. premijos paskirtos šiem dailininkams: P. Augiu už grafiką "Po sumos", B. Jameikienei už vitražą "Trys Karaliai", A. Mončiui už skulptūrą "Maldą" ir V. Petravičiui už šv. Sebastijono bažnyčios fasados projektą nr. 2. Jury komisija sudarė: pirm. arch. V. Peldavičius, sekretorius Jonas Pilipauskas, nariai Ann Grill (Chicago Meno Instituto atstovė), kun. A. Schorsch (De Paul univ. atstovas), dail. P. Kaupas ir kun. K. Barauskas.

★ Aloyzas Baronas pradėjo dirbti Draugo redakcijoje.

ATSIŪSTA PAMINETI

Vladas Ramojus — LENKTYNĖS SU ŠĖTONU, karo nuotykių, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Aplanakas dail. Vytauto Virkav. 292 psl., kaina 3 dol.

H. Stenkevičius — KRYŽIUOČIAI, I tomas, istorinis romanas iš Vytauto Didžiojo ir Jogailos laikų, 368 ps., vertė lituanistas Kazys Jankūnas. Viršelis dail. V. K. Jonyno. Išleido Karys, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Kaina 3.50 dol.

Stasys Yla — LAISVĖS PROBLEMA. Išleido Immaculata Putnam, Conn., aplanakas dail. Ados Korskaitės, 246 psl., kaina nepažymėta.

Romoje rastos nežinomos katakombos

Balandžio 5 d. "L'Osservatore Romano" paskelbė žinią apie surastas dar iki šiol nežinomas katakombas. Nors jos yra mažos (156x89 pėdos), bet jos turi

itin vertingų ir gražių freskų. Dar nieko panašaus nebuvo rasta iš pirmųjų krikščionių kapų.

Katakombos niekur nėra suminėtos senovės raštuose. Jos priskiriamos ankstybai 4 amžiaus pradžiai ir yra netoli Via Latina, mažos gatvelės, prie Via Appia, apie pusę mylios nuo Circus Maximus.

Atrado visai pripuolamai. Žemėje pasidarė keista ir gili skylė, pro kurią galėtų įlįsti katė. Tuoj buvo pranešta Vatikano archeologijos komisijai, kuri ėmėsi tyrinėti. Kai pirmieji archeologai pateko į katakombų vidų, pastebėjo ženklų, kad čia anksčiau būtų kitų žmonių, — daugelis daiktų buvo išjudinta iš savo vietos. Žemutinis katakombų aukštas siekia net 22 pėdas.

Šių naujų katakombų didžioji puošmena — freskos — piešiniai sienoje. Jų yra labai daug ir vaizduoja įvairiausias scenas. Vieni paveikslai yra iš Senojo testamento, kiti iš Naujojo. Yra jų tarpe ir visai pagoniškos tematikos ir tokių, kuriuose vaizduoja ano meto romėnų gyvenimą.

Senojo testamento padarytos šios scenose: Adomo ir Ievos išvaymas iš rojaus; tvanas, kur Dievas pila vandenį pro langą. Nojus, Lotas bėga su savo šeima iš Sodomės ir jo žmona pavirsta į druskos stulpą. Izako pašventinimas (pažaduoata du kartus). Mozė prie Nilo, perėjimas per Raudonąją jūrą (du kartus). Samsonas griumėsi su liūtu ir Absalomo kabo ant ažuolo šakos.

Ypač gražios freskos iš Naujojo testamento, Čia vaizduojamas Jėzus su savo mokiniais, Jėzus tarp Petro ir Pauliaus, Jėzus kalba Samarijos moterims, apreiškimas, persimainymas kalne. Lozoriasus prikėlimas.

Pagoniškojo gyvenimo scenose matome Herkulį, Kleopatra gėlių daržę prie krutinės laiko gyvatę; iš graikų mitologijos Alkestis, Admetus žmona ir kit.

Ano meto gyvenimo scenose yra nemaža portretų ir garsus Romos gydytojas daro operaciją.

K. Sparnelis.

Lietuvaičių bendrabutis Putnam Conn.

Visuomenė daugiau žino apie lietuvių vasaros stovyklą Putname, veikiančią jau 13 metų. Kiek mažiau žinomas tu pačių seserų ir toje pačioje vietoje vedamas mergaičių bendrabutis — pensjonatas.

Tokio bendrabučio reikalas iškilio kartu su nauja lietuvių imigracija. 1949 metais atvykę iš Vokietijos tėvai pasigedo lietuviškos mokyklos savo dukroms, besiruošiančioms siekti aukštesniojo mokslo. Tokia mokyklą steigti Putname buvo neįmanoma. Susitarta su tėvais, kad jų dukros lankys Putnam Catholic Academy, vedama šv. Dvasios Seserų (prancūzų kilmės), ir ten gaus bendrą išmokslinimą, o gyvena Nekalto Prasiidėjimo vienuolyne ir čia mokysis lietuvių kalbos bei kitų lituanistikos dalykų. Taip prasiidėjo (1949) pensjonato darbas. Šiuo metu tokia lietuviška įstaiga, berods, vienintelė JAV.

Pensjonatas veikia jau 7 metus. Per tą laiką išleista 12 moksleivių (high school) diplomais: E. Skrupskelytė, D. Petronytė, V. Skrupskelytė, O. Grigoniūtė, E. Marijošytė, A. Vasiliauskaitė, D. Kriaučeliūnaitė, R. Kriaučeliūnaitė, N. Mekytė, D. Vebeliūnaitė, B. Kapočūtė ir R. Kapočūtė; ir 3 studentės (Enata Skrupskelytė — Bachelor of Arts, Danutė Vieraitytė — Bachelor of Science ir Irena Giedraitytė — Associate in Science). Šiais metais baigs 4 studentės (O. Grigonytė, E. Marijošytė, A. Vasaitytė ir R. Zukaitė) ir 3 moksleivės (Z. Bernotaitė, D. Kurnaitė ir D. Leskaitytė). Bendrabutis šiuo metu yra 10 studentų ir 18 moksleivių.

Moksleivėms lituanistika dėstoma bendrabutyje; bet užskaitoma akademijoje; studentėms kolegijoje taip pat užskaito lituanistikos kursą ir jis dėstomas kun. dr. V. Cukuro pačioje kolegijoje. Nesiribojama tik reguliariomis lituanistikos pamokomis. Bendrabutyje rengiami įvairūs lietuviški minėjimai, paskaitos, pasikal-

DALIS lietuvių dailės parodėlės Anhursto kolegijoje Putnam, Conn. Stovi Putnamo studentės at-kės: T. Ivaškaitė, D. Papielytė, A. Vasaitytė ir E. Marijošytė. Klisė "Ateities".

ISTAIGA VEIKIA JAU 7 METAI

bėjimai, vaidinimai; mokoma dainavimo (specialiai atvyksta kartą į savaitę iš Hartfordo jaunas muzikas Jurgis Petkaitis), tautinių šokių ir rankdarbių. Savo dainomis ir tautiniais šokiais pensjonato mergaitės atlieka patarnavimą visuomenei. Įvairiais parengimais ap-lankė 10 lietuviškų kolonijų su 30 programų. Čia taip pat veikia lietuvių jaunimo organizacijų — ateitininkių ir skaučių vienetai. Studentės dar sudaro Lietuvių Stud. S-gos skyrių ir kolegijoje lietuvių "Dainavos" klubą.

Kiekvienas auklėtojas žino, kokie svarbūs jaunimo amžiuje 12—20 metai. Tai metai, kada subręsta galvosena ir charakteris. Svarbu, kad tas bren-dimas vyktų ne dirbtinu keliu. Į pensjonatą susirenka mergaitės įvairių temperamentų, gabumų, įvairių šeimose gautų auklėjimo pradų. Čia jos artimai gyvenamos, pajunta savo skirtumus ir bando išsiaiškinti, atsekti jų priežastis, apsispręs-

PUTNAMO studentės dainuoja. Diriguoja kun. V. Cukuras. Klisė "Ateities".

ti už vienokį ar kitokį savitumą. Taip jos išmoksta pačios spręsti savas problemas, o tai juk labai svarbu išėjus į gyvenimą. Štai viena pensjonato auklėtinės anketinė pastaba: "Pensjona-te išmokau pati apsispręsti savo reikaluose, ir tas duoda drąsos atvirai žiūrėti į ateitį"

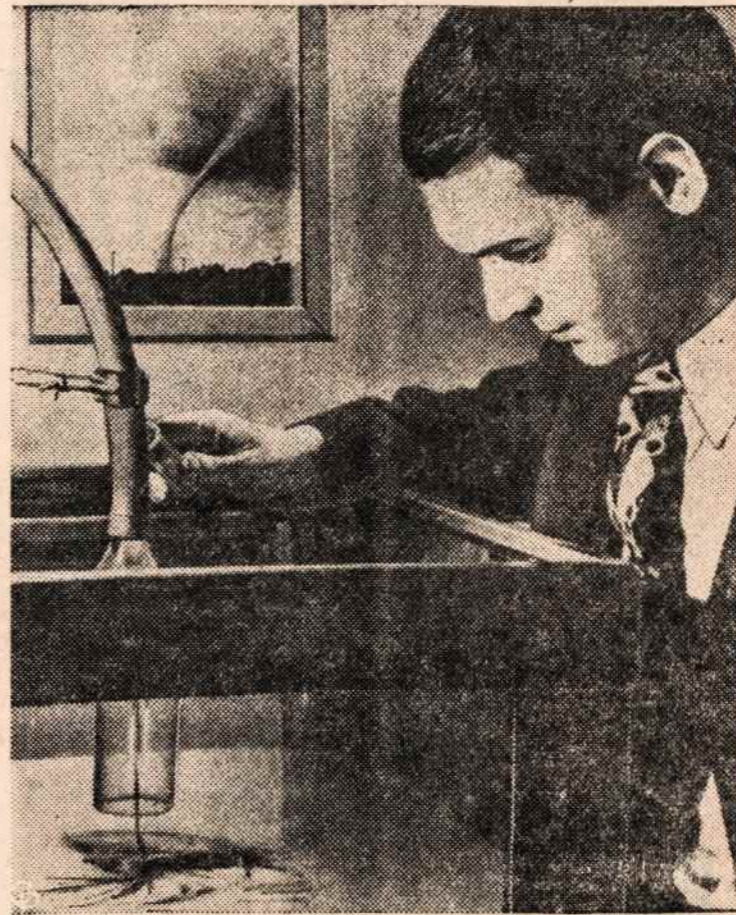
Pensjonato mergaitės pačios kelia įvairias problemas ir turi progos kasdien savo klausimus rišti su vyresniu žmogum. Tas

taip pat svarbu šiame amžiuje. Štai viena auklėtinė pasisako, kodėl jai pensjonatas patinka: "Čia su auklėtoja galima visuomet pasikalbėti iš širdies... Jos pagalba man labai daug padėjo visuose dalykuose". Amerikos sąlygose šis gyvybinis jaunų žmonių interesas ne visuomet būna patenkinamas namie: viena, kad tėvų autoritetas šiame amžiuje laikinai sumažėja, o antra — patys tėvai būna retai matomi, nes dirba. Viena auklėtinė pasisako, kodėl ji atvažiavo į pensjona-tą: "Tėvai nebūdavo namie, ir aš turėdavau vis viena būti namuose".

Įdomu, kad išeidamos iš pensjonato mergaitės išsineša bene didžiausią patyrimą, jog ne viską yra pasiekusios. Atseit, jos išsineša tą žmogui bran-giausią ilgę bei norą — nesitenkinti vidutiniškumu. Viena rašo: "visi pasikalbėjimai kartu su visom ir atskirai, daug man padėjo: iškėlė įvairių klausimų ir minčių, kurias norėjau

išbandyti — įgyvendinti. Kai kas pasisekė, kai kas ne, bet dar galiu toliau bandyti..."

Si auklėjimo įstaiga Putname nėra uždara. Ja gali naudotis visos lietuviškos. (Čia yra net iš Chicago ir Montrealio). Pragyvenimas \$35 mėnesiui. Mokyklų mokesčiai: Putnam Catholic Academy (High School) \$100 metams (mokama ir dalimis), o Annhurst College (Liberal Arts) \$250 metams (mokama semestrais). Kolegijoje yra įvairių tautybių studentų, net iš kitų kontinentų. Galima imti 2-ųjų metų (gaunamas laipsnis Associate in Science) ir 4-rių metų kurso su laipsniais Bachelor of Arts arba Bachelor of Science. Be kitko, abejuose mokyklose mūsų lietuviškos yra susidariusios labai palankios sąlygos: profesūra ir kolegės jas vertina ir dėl jų pranašų gabumų ir dėl geros laikysenos. S.P.

DR. H. K. WEICKMANN savo laboratorijoje (Fort Monmouth, N. J.) pasigamino mažą "tornado", kad galėtų iširti, kaip susidaro dideli viesuliai (viena matome sienos paveikslė) ir kaip su jais galima būtų kovoti.

CLEVELANDE RENKASI BENDRUOMENĖS TARYBA

Balandžio 21 ir 22 dd. Clevelande renkasi antrosios sesijos Bendruomenės Taryba, visų demokratinio būdu išrinktas vyriausiasis Bendruomenės organas. Šioj sesijoj Bendruomenės Taryba svarstys visą eilę svarbių klausimų.

Vienas iš tokių klausimų yra Bendruomenės įstatai. Ligi šiol Bendruomenės tvarkėsi laikiniais įstatais. Bet gyvenimas parodė, kad jie kauriais atžvilgiais spėjo atsilikti, kad yra iškiliusių ir naujų problemų (pvz. Bendruomenės rinkimų sistemos, tautinio solidarumo įnašų paskirstymo ir t.t.), kurioms reikia naujų sprendimų. Taigi Tarybos uždavinys bus pasirūpinti, kad Bendruomenės įstatai ko geriausiai išreikštų jos dvasią ir ko labiausiai patenkintų paties gyvenimo keliamus reikalavimus.

Antrasis klausimas, kuris pateikiamas Bendruomenės Tarybai svarstyti, yra Kultūros Fondo nuostatai. Kultūros Fondas yra sena mūsų kultūros darbuotojų svajonė, bet taip jau susidėstė aplinkybės, kad jo nebepavyko įsteigti nepriklausomai Lietuvoje, o tremtyje ir išeivijoje jis pergyveno kelis nevisai sėkmingus bandymus. Dabar Kultūros Fondą organizuoja Bendruomenė. Ji gerai žino visus šio darbo sunkumus bei pavojus, bet jo emėsi dėl to, kad jai kultūros reikalai yra pavesti ir kad ji yra ištikinusi Kultūros Fondo reikalingumui bei būtinumui. Ben-

ST. BARZDUKAS

druomenės uždavinys yra sudaryti Kultūros Fondui moralinę bei materialinę atramą ir padėti teisinius pagrindus. Kadangi Kultūros Fondas organizuojamas visos JAV Bendruomenės mastu, todėl ir dėl jo pobūdžio bei darbo galutinį žodį pavadama turti vyriausiajam jos organui — jos Tarybai.

Viena iš esminių Bendruomenės žymių yra jos visuotinumai: jos daliniai organizuojasi visur ten, kur tik yra lietuvių, iš kitos pusės jie sudaro ir tam tikrą organizuotą visumą. Pz. atskirose vietovėse veikia Bendruomenės apylinkės ir seniūnijos, toliau jos jungiasi į apygardas, o apygardos sudaro jau visą krašto Bendruomenę (kur nėra būtino reikalo, apylinkės ir seniūnijos gali centrui priklausti ir tiesiogiai). Tuo būdu šiuo metu jau turime JAV, Vokietijos, Anglijos, Kanados, Australijos, Prancūzijos, Italijos, Venezuelos ir kitų kraštų lietuvių bendruomenes. Bendruomenės įstatai numato, kad viso pasaulio lietuviams tarp savęs palaiko giminingumo ryšius. Bendruomenė siekia, kad viso pasaulio lietuvių sudarytų vieną didelę ir artimą lietuvišką šeimą. Vyriausiasis šios šeimos organas būtų viso pasaulio lietuvių bendruomenių seimas. Jau pats metas pradėti tirti ir aiškintis sąlygas, kaip toks seimas galėtų būti suauktas. Jungtinėse Amerikos Val-

stybėse gyvena daugiausia lietuvių, jie daugeliu atžvilgiu yra ir pajėgiausi, todėl jiems priklauso iniciatyva domėtis ir pasaulio lietuvių bendruomenių seimo suaukimo galimybiomis. Reikalingas ryšys su Kanados Lietuvių Bendruomenė jau užmegztas, ši ryšį reikia plėsti toliau. Dėl to ir seimo klausimas taip pat atsiduria JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos darbų tvarkoje.

Be minėtųjų, Bendruomenės Taryba svarstys ir kitus klausimus: Bendruomenės Valdyba jai pateiks savo darbo apyskaitas, pasisakys organizuojamojo kultūros kongreso, finansų ir kitais Bendruomenės rūpinimais reikalais. Bendruomenės dirbamas darbas, jos augimas bei plitimas yra reikalingas nuolatinų paskaitų ir naujų akstinių — viso to Bendruomenės gyvenimas turi gauti iš savo rinktinių žmonių, iš Bendruomenės Tarybos narių, turinčių rinkikų pasitikėjimą ir užnugarį.

Antroji Bendruomenės Tarybos sesija įvyksta Clevelande. Clevelando lietuviams tai teikia tam tikrą garbę. Reikia tikėtis, kad jie ne tik reikiamai domės pačiais Bendruomenės Tarybos posėdžiais, bet rūpin-sis, kad jų svečiams Clevelande būtų ir malonu, ir jauku.

Iškilingas Bendruomenės Tarybos sesijos atidarymas įvyks balandžio 21 d. ryto 10 v. Carter viešbučio patalpose Prospect ir E. 9 gatvių kampe.

IŠ VISUR

• **Dr. Rimas ir dr. Giedrė Sideravičiai** su šeima netrukus išvyksta Manilon, Filipinuose, kur dr. Sideravičius gavo pakvirimą kaip Air Force akių chirurgas.

• **Dr. Gediminas Grinevičius** išvyko į kariuomenę, kur tar naut kaip gydytojas.

• **Lietuviams sazejiečiams**, neseniai nusipirkusiems ūkį prie Cedar Lake, Indiana, ir sudėgusiems, tėvai jėzuitai su užuojautos žodžiu atsiuntė 50 dol., Prel. Ignas Valančiūnas, šv. Kazimiero parapijos klebonas Philadelphiaje, — 1.000 dol., prel. Kazimieras Bičauskas ir kun. dr. J. Prunskis paaukėjo reikiamų liturginių rūbų bei indų.

• **Waterbury, Conn.** Alice Stephens dainininkų ansambliis iš Chicago, pakviestas Lietuvių Fronto Bičulių, koncertuoja balandžio 21 d., šeštadienį 7 v. v.

• **Alfonas Barauskas**, inžinierius, gyvenęs Toronte ir sirges širdimi, mirė kovo 29 d. Palaidotas balandžio 2 naujosios kapinėse Thornhill Toronte. Gimęs 1899 m., baigė technikos mokyklą ir Prahoje aukštąją technikos mokyklą. Dirbo plentu valdyboje Kaune, buvo Liet. Sauseklių tarnybos direktorius, Vokietijoje gyveno Liubecke, buvo vienas liet. stovyklos komendantu, Kanadon atvyko 1947 m. ir kaip inžinierius dirbo keliose firmose.

• **Prof. Adomas Varnas**, dailininkas, praeitą savaitę sunkiai susirgo. Ligonį namuose prižiūri dr. J. Adomavičius.

• **Tėv. A. Bernatonis, OFM**, Lietuvių Sielovados Tarnybos vedėjas Vokietijoje, Dieburg, Kapuzinerkloster, praneša, kad birželio 3—8 d.d. visiems lietuvių pastoracijose dirbantiems kunigam Vokietijoje ir Austrijoje ruošia rekolekcijas ir suvažiavimo dienas; ta proga bus aptarti ir kiti su lietuvių pastoracija susiję klausimai.

• **Vandutė Lingytė**, Daimlerstr. 44 B. 8, Hamburg-Altona, Vokietija, apie 10 metų sirgusi nugarakaulio tuberkulioze, jau pradeda sustiprėti, po truputį vaikšto ir mano, kad po 6—8 mėn. galės išeiti iš ligoninės. Jos gydymui Amerikos lietuvių buvo suaukė pinigų, bet per tokį ilgą laiką ir didžiausi resursai išsisemia.

• **Ieškoma** Gružio Tomo ar jo žmonos. Manoma, jis gyvena Indiana, Ill. Atsiliepti — J. Gerdvilienė, 121 North 5th St., Brooklyn 11, N. Y.

Stoughton, Mass.

Mirė A. Antulionienė

Balandžio 7 po gedulingų pamaldų Nekalto Prasiidėjimo bažnyčioje buvo palaidota Apolonija Antulionienė, mirusi balandžio 3. Ji jau anksčiau buvo turėjusi širdies priepuolį, bet po jo buvo pasveikusi. Kovo 26 vėl pasijuto prastai ir nebeatsigavo.

Velionė buvo gimusi 1881 m. liepos 25 Trakiškių kaime, Marcinkonių par., Džukijoje. Amerikon atvyko 1902 metais. Sekančiais metais iškėję už Antulionio; sutuoktuvės buvo šv. Roko bažnyčioje Brocktone.

Nors velionė buvo nemokyta, bet sugebėjo valdyti krautuvę iki paskutinės savaitės. Krautuvė turėjo Stoughtone. Čia paliko nuliūdusį vyrą Zenoną, sūnų Vinčą, marčią Laurą, anūką Billy ir dvi seseris — Juozapiną ir Mariją, abi Stoughtone. Trečioji sesuo Jadvyga mirė prieš penkerius metus. Prieš 18 metų mirė ir vienas jos sūnus, Jonas, kuris po nelaimingo šokimo į vandenį buvo paraližuotas ir dar gyveno aštuonerius metus.

Velionė buvo geros širdies moteris, stengėsi kiek galėjo kitiems padėti. Buvo gera katalikė, uoliai lankė bažnyčią, skaitė katalikiškąją spaudą ir prenumeravo Darbininką. Visada prisidėdavo aukomis prie įvairių parengimų. Viešpats tesuteikia jai amžiną atilsį.

Atitaisymas. Paskutinėje Darbininko žinėlėje iš Stoughtono buvo praleista, kad Gautingo lietuviams ligoniam 5 dol. paaukėjo ir Longinas Vaitiekūnas. **Mk.**

Pyragu ir kavos pardavinėjimas bažnytinėje svetainėje Motinų Arkibrolijos naudai bus balandžio 22 d.

Juozas Skersys, Lietuvoje dirbęs pašto įstaigoje, dabar einąs zakristijono pareigas šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje, jau tris savaites serga. Juozas Skersys yra nuoširdus (Nukelta į 6 psl.)

LAWRENCE, MASS.

Religinės muzikos koncertas, įvykęs kovo 18 šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje, praėjo labai sėkmingai. Tiek parapijos choras, tiek solistai buvo tinkamoje meninėje aukštumoje. Po koncerto bažnytinėje svetainėje choristai ir jų šeimos susirinko arbatėlei. Pobūvyje dalyvavo prel. Pr. Juras su savo asistentais — kun. A. Janiūnu ir kun. A. Klimu. Arbatėlę paruošti nuoširdžiai padėjo ponis E. Valiukonienė.

Didžioji Savaitė šv. Pranciškaus parapijoje praėjo, kaip ir visur kitur, atkurtoje liturginėje tvarkoje. Didįjį Ketvirtadienį šv. Pranciškaus parapijos choras vakarinių Šv. Mišių metu giedavo grigaronines mišias, o Didįjį Seštadienį vidurnaktio Mišiose buvo giedamos Gounod "Convent Mass", įjungiant gregorianinį "Kyrie". Palmių sekmadienį naujai išmoktą gregorianinį giedojimą

atliko choras, o bažnyčioje giedojo vaikai ir draugijų atstovai, procesijoje dalyvaujantys.

R. K. Federacijos Lawrence skyriaus susirinkimas įvyks kovo 25. Dievo Kūno šventės metu numatoma trijų dienų adoracija, todėl buvo svarstoma kaip sutelkti daugiau žmonių. Klebono prel. Pr. Juro buvo pasiūlyta rasti 24 promotorius, kurie verbutų narius ir sudarytų grupes adoracijai. Federacijos skyriaus pirmininkas J. Valiukonis sudarė atskirų parapijinių draugijų veiklos planą, pažymėdamas, kuri draugija ir kada turi suruošti.

Motinų Arkibrolijos pamaldos ir susirinkimas įvyko balandžio 2. Draugija nutarė duoti dovanų 10 dolerių tai motinai, kuri susilaukia kūdikio. Draugijos narės pasiryžo mels-tis už ligonius, užprašant šv. Mišias ir meldžiantis susirinkimo metu.

NUKRYŽIUOTOJO JĖZAUS SESERŲ RĖMEJAI NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA Į

METINIŲ SEIMELIŲ

SO. BOSTON, MASSACHUSETTS, ŠV. PETRO LIETUVIŲ PARAPIJOJ

1956 M. BALANDŽIO – APRIL. 15, SEKMADIENIŲ

PAMALDOS prasidės 10 val. šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Mišias aukos prel. Pr. M. Juras. Pamokslą pasakys T. Ant. Jurgelaitis, O. P.

Po pamaldų UZKANDŽIAI parapijos salėje

POSĖDŽIŲ pradžia 1 val. p. p. Bus pranešimai iš rėmėjų skyrių ir kun. A. Vainausko paskaita. Posėdžiai pasibaigus, bus meninė programa.

Seimelio metu bus plačiau paaikškinta apie VAJŲ SESERŲ KOPLYCIAI STATYTI

Laukiame gausiai dalyvių iš visos N. Anglijos. Tikimės, kad nevienas šia proga prisidės bent nedidele auka prie gero darbo — koplyčios statymo. Kam sunkiau būtų atvykti, galėtų savo auką pasiųsti adresu: Our Lady of Sorrows Convent, 261 Thatcher St., Brockton, Mass.

O KO KO?

ANT POLITIKOS LAKTŲ
Ant politikos laktų visokių įdomybių nutinka, bet kas nutiko "nemirtingajam Stalinui", joks mirtingasis nenorėtų to sulaukti. Tik pamanykite, pirma iš tavęs padaro "dievą", o paskui paskelbia, kad esi buvęs "šėtonas" ir įsako j tave spaudyti, rusiškai tariant "napliavat". Bet kad nebūtų apspaudytas visas raudonasis mauzolejus prie Kremliaus, dar štai kas nutiko:

Maskvoje, kai suėjo treji metai nuo "didžiojo Stalino" mirties, apie tai bolševikų laikraščiuose nebuvo užsiminta nė vienu žodeliu. Tada švedų diplomatas Maskvoje nuėjo pažiūrėti, kas "didįjį draugą" lanko balzamuotame karste. Deja, jis rado prie įėjimo užrašą: "Dėl atnaujinimo uždaryta". Vadinasi, reikia mauzolejų "atnaujinti", nes jame kažkas sugedo arba kompartinės "Laisvės" žodžių tariant — "apsidirbo". O tada jau tikrai reikia remonto.

Rusiška dovana su bėda

Maskvoje lankėsi Danijos užsienių reikalų ministeris Hansenas. Rusai jį gražiai priėmė. Vodka pavaišino ir dovanė davė. Hansenas gavo lukusini automobilį, o jo pati — labai brangius kailinius. Kai įeina grįžo namo, tai finansų ministeris tokiem piliečiam, kurie įvėia tokius brangius daiktus, uždėjo 300.000 kronų mokesčių. Pasirodė, kad Hansenai tiek pinigų neturėjo. Atsidūrė bėdoje. Reikėjo priimti specialią išstatymą, kad nuo mokesčių būtų atleisti. Bet tada emė niurnėti prarasti piliečiai, kurie mokesčius mokė. Vadinasi, ir važiuok Maskvon, kad nori parsivežti dovanų, bet kartu atseka ir bėda.

Grigo bitės lietuviškam avily

Negalėčiau pasakviti, kuo nusikalto gero kaimyno Grigo bitės, kad dažnai pasakoma: "Na, ir pakriko kaip Grigo bitės". Taip norėtuši pasakyti ir apie lietuviškąją politiką ant laktų. Skaitytė laikraščiuose, kad vėni veiksniai važinėjo pas kitus veiksnius į Romą, kad išėitū vienas bendras veiksnys. Bet apie tą Vliko atstovų ir diplomatijos šefo Romoje pašnekėsi sulaukėme dvejų atskiru komunikatu. Tai jau ženklas didelio nesutarimo, nes diplomatijos šefai gerai žino, kad po bendro pasitarimo išleidžiama ir bendras komunikatas — sutariama ar nesutariama. Kas čia kaltas? Žinoma, Grigo bitės prieš pavasarį.

Zv. BePastogis.

Keleivis konduktorius: Per kurį galą aš turėsiu išlipti iš vagono, kai jis sustos?

Konduktorius: Vis tiek nekuri; kai sustoja tas vagonas tai sustoja abu jo galai.

-0-

Eilinis: O vis dėlto yra vienas asmuo, prieš kurį jūs tikrai nusiimate kepturę.

Puikuolis: Kas toks?

Eilinis: O gi tamstos plaukų kirpėjas.

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokioms procomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba todėl jis tinka visiems, kas kokiu kūrba bekalbėti.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išeidė: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyne 21, N. Y.

Ji galima gauti:

ATEITIS administracijos ir pas platintojus. Kaina 6 dol.

SIOS DIDELES sūnų "šeimos" savininkas J. Stockenhausen (Pittsburgh, Pa.) sako, kad toks būdas mažus būniukus geriausiai apsaugo.

KAS NAUJO LIETUVIŠKOJ OMAHOJ

OMAHA, NEBR. Šiais metais Vasario 16 minėjime, kuris praėjo labai iškilmingai, buvo gauta aukų Tautos Fondui virš 400 dolerių. Tačiau rinkliava buvo pratesta iki kovo mėn. pabaigos. Tikimasi, kad dar bus irgi nemaža aukų, kurios bus spaudoje vėliau paskelbtos.

Taip pat kovo mėn. 4 d., šv. Kozimiero šventėje, buvo pravesta rinkliava šv. Antano bažnyčioje paremti lietuvių seminariją Romoje. Šiam reikalui surinkta 200 dolerių. Pats Omahos arkivyskupas J. E. Gerald Bergan paaukojo 100 dolerių; likusią sumą mūsų parapičiai.

Susitikimo po 73 metų

Kaip daugelis iš mūsų omahiečių yra čia patekę į Omaha dėka mūsų geradarių kun. klebono Juozo Jusevičiaus, taip ir Starkevičių šeima prieš penkeris metus irgi pateko į Omaha. Starkevičienės sesuo, kuri yra jau ankstyvesniais mūsų emigracijos laikais išvažiavusi iš Lietuvos, gyvena Marceilles, Illinois. Starkevičienė su savo vyrų ir sūnumi Algiu per laikraščius susirado savo seserį, kuri atvyko ju aplankyti. Nesimantė buvo 43 metus. Viešnia Paulaukė su savo vyrų su nusistebėjimu apžiūrėjo savo sesers įsigytą nuosavą namą, kuris palyginus per toki trumpą laiką jau yra išmokėtas ir įrengtas moderniškai su visais patogumais. Tik Paulaukė apgalvestavo, kad negalėjo matytis su visa savo sesers šeima, ka-

TORONTO "VARPAS" DETROITE

Didžiausias Kanados lietuvių choras Toronto "Varpas", kuriame dainuoja 73 choristai, atvyksta į Detroitą. Balandžio mėn. 14 d. 7:00 v. v. jis duos koncertą Western High School Auditorijoje, 1500 Scotten Ave.

Programos pirmoje dalyje — liaudies bei lietuvių kompozitorių dainos, o antroje, kuri pavadinta "Valandėlė Kauno operoje" — ištraukos iš operų, statytų Kauno Valstvbiniame Teatre: "Romeo ir Julija", "Rigoletto", "Cavaleria Rusticana", "Hoffmano pasakos", "Marta", "Faustas" ir "Trubadūras". Visos ištraukos bus lietuvių kalba.

Chorui diriguoja muzikas Stasys Gailevičius.

Visi Detroito lietuviai kviečiami į šį koncertą atsilankyti, nes tai paskutinis didesnis koncertas šį sezoną. Koncerta ruošia Lietuvos Bendruomenės Detroito apylinkė.

V. Kuktus.

dangi kiti Starkavičių vaikai yra išsisklaidę po pasaulį; tik sūnus Algis gyvena kartu su tėvais.

Ruošiamasi

Omahos lietuvių Bendruomenės choras, vadovaujamas Mečio Leškio, ruošiasi Dainų šventei, įvykstančiai liepos 1 d. Chicagoje. Tarp kitko teko nugalėti, kad šis choras žada ir mus omahiečius palinksminti savo koncertu ar parengimu. Laukiame ir tikimės, kad nebūsime apvilti choro pažadų, ir kartu linkime gero vėjo!

Iškilmingos Velykos

Šiais metais turėjome pirmąjį kartą Omahoje lietuviškas Priskėlimo pamaldas. Velykų rytą priskėlimo metu bažnyčioje buvo matyti ypatingai daug lietuvių, žinoma ir vietinių amerikiečių. Priskėlimo pašalmes lotynų kalba giedojo lietuvių bendruomenės choristai (vyrų-tenorai) vadovaujami Mečio Leškio. Aš tikiu, kad ne vien tik gražūs vyrų tenorų balsai ir tos garšios priskėlimui skirtos pašalmės sužavėjo žmones kiek jų atbalsiai, atsimušę į ju mintis, nukreiptas į tolima, vargstančią mūsų tėvynę Lietuvą, pri-

(Nukelta į 7 psl.)

Lawrence, Mass.

(Atkelta iš 5 psl.)

lietuvis, privačia iniciatyva remias Vokietijoje pasilikusius ir priklausus Vasario 16 gimnazijai remti rateliui. Jo susidomėjimas lietuviška spauda ir knyga yra gyvas ir didelis, nes Skersiu namuose rasite ne tik lietuvišką periodinę spaudą, bet ir kiekvieną naują išėjusią knygą.

Kun. J. Švagždys, Nukryžuotojo Jėzaus seserų kapeliono nas Brockton, Mass. balandžio 4 d. lančėsi pas prel. Pr. Jura su motinomis — Anunciata ir Ligortia. Ansilankymo tikslas buvo pasitarti dėl Jėzaus Brocktone statomai scerim koplyčiai.

E. Jastšemskienei ir Mvlerienei padarytos operacijos: jos sveiksta.

Sirdies priepuoliu mirė Lawrence dekanas Monsg. F. Shea V. F. Laidotuvii pamaldose dalyvavo prel. Pr. Juras ir kun. A. Janiūnas.

Prel. Pr. Juras yra arkivyskupo paskirtas priimti kandidačių ir seselių įžadus Nukryžuotojo Jėzaus seserų vienuolyne Brockton, Mass. balandžio 28 d.

Iz. Vasyliūnas ruošia naują smuiko koncerto programą, kurią sudarys W. A. Mozarto kūriniai. V. S.

VERIKAITIS DAINUOS CLEVELANDE

Balandžio 14, šeštadienį, 7 v. v. lietuvių salėje įvyks dviejų svečių — Kanados lietuvių solistų Vaclovo Verikaitio ir Pranės Radzevičiūtės koncertas. Moterų Sąjungos 36 kuopa, šio koncerto rengėja, juo siekia kelių tikslų.

Visų pirma mūsų moterys veiktos nori sudaryti sąlygas išgirsti du naujus dainininkus, pirmą kartą į Clevelandą atvykstančius. O abu juodu jau su vardais. P. Radzevičiūtė, meninį savo turta atsivežė iš Lietuvos, kur ji dainavo Kauno ir Vilniaus teatruose, V. Verikaitis išaugo ir subrendo tremtyje. Tai yra nauja kylanti mūsų dainos jėga. Baiges Toronto (Kanadoj) konservatorija, jis tuoj pradėjo reikštis viešumoj ir pelnė pripažinimą. Jis ne tik dažnai dainuoja pačių lietuvių rengiamuose koncertuose, bet išėjo ir į svetimą sceną; pvz. jis atlieka programą Toronto CBC Opera Co., radijo, švietimo ministerijos ir kt. parengimuose. Kiekvieną penktadienį jis dalyvauja CBC programoje "Songs of my people", kur atlieka būdingesnius mūsų autorių kūrinius. Toronto simfoninio orkestro palydimas, Verikaitis kaip dainininko gabumus gražiai vertina ne tik mūsų lietuviškoji, bet svetimoji Kanados spauda. Pvz. "CBC Times" jo paveikslus deda ir garsina pirmuosiuose puslapiuose, "The Globe and Mail" jį išskiria iš kitų kartu pasirodžiusių solistų ir pripažįsta turintį galingą, bet lengvai plaukiantį balsą, "Telegram" iškelia jo artistinius sugebėjimus ir t.t.

Taigi Moterų Sąjungos 36 kuopa mums duos augšto meninio lygio koncertą. Bet jai taip pat rūpi ir kitas didelis tikslas — šio koncerto pelnas skiriamas naujosios parapijos mokyklos ir salės statybos fondui. Taigi eidami grožėtis mūsų dainininku menu, mes kartu paremsime ir Nepalijaujamą Dievo Motinos Pagalbos parapijos pastangas pasistatyti švietos židinius.

Mūsų patarlė sako: ranka ranka mazgoja. Dainininkas auga ir bresta dainuodamas. Salvgas sudarome mes, kurie nueiname į parengimus. Dometamiesi savo meno žmonėmis, mes skatiname juos dirbti ir kilti. Iš kitos pusės, meno žmonės savo pasirodymais telkia mus krūvon ir icalina parengimų pelną skirti kitiems svarbiems uždaviniams, kaip kad šiuo atveju mokyklos ir salės statybai.

Taip pat primename, kad salėje vietos numeruotos, tad kas anksčiau įsigys biletus, tas geriau sėdės. Ju kainos po 2, 1.50 ir 1 dol. Iš anksto gausiami Spaudos kioske, "Dirvoje" ir pas platintojus. Koncertą pasisekimu daugiausia rūpi-

● **Gautingo sanatorijoje,** Vokietijoje, dabar gyvena 28 lietuviai — 25 vyrai ir 3 moterys. Iki šiol sanatorijoje yra mire 25 lietuviai.

● **Aldona Zarambaitė** Toronte šv. Juozapo ligoninėje baigė galestingu seserų triu metų mokvklą ir pradėjo dirbti toje pačioje ligoninėje. SP.

ELECTRICAL ENGINEERS

AND DRAFTSMEN

We have positions open for men of 2 or more years experience in CONTROL CONSTRUCTION LAYOUTS, POWER WORK, LIGHTING and other phases of ELECTRICAL ENGINEERING for Industry.

If you are looking for an opportunity to advance and to develop all of your qualifications as an Electrical Engineer. Steady work, good pay. (We do all types of electrical engineering work.)

APPLY IN PERSON, OR WRITE TO

Bowshot, Cooper & O'Donnell

6408 EUCLID AVE.

CLEVELAND, O.

"Cleveland's Largest Completely Electrical Engineering Firm"

ENGINEERS—

AEROJET

IN SACRAMENTO

CALIFORNIA

A LEADER IN THE FIELD OF ROCKET PROPULSION

Offers outstanding opportunities and diversified assignments on long range programs.

POSITION NOW OPEN

For

ENGINEERS

Mechanical, Aeronautical, Chemical

For

TESTING, DESIGN, RESEARCH, DEVELOPMENT
To work in the following fields: Hydraulics, compressible and in-compressible fluid dynamics, liquid atomization, mass and heat transfer, combustion chamber design, thermodynamics, strength of materials, spark system, combustion and high pressure flow systems, vibrations phenomena, gas turbines, pumps.

STRESS ANALYSTS

Experienced in aircraft structures, aircraft propulsion systems.

SYSTEMS ANALYSTS

BSME, BSAE experienced in analysis aircraft and missile propulsion systems.

COMPUTER SPECIALISTS

Digital and Analog Coders Analysts Programmers Experienced and Trainees

METALLURGISTS

For failure investigation, material property testing, new material evaluation, nondestructive testing. Experience in stainless steel super alloys and light materials preferred.

ELECTRICAL AND ELECTRONIC ENGRS.

For control system design, reliability testing, magnetic circuit elements design and application.

Also

DRAFTSMEN

DETAIL—DESIGN—LAYOUT

CHICAGO INTERVIEWS

PETER PERINO

ENGINEERING REPRESENTATIVE

FRanklin 2-2100

Firm Commitment May Be Made at This Time

U. S. CITIZENSHIP REQUIRED

If unable to apply and resume to Personnel Director

AEROJET GENERAL CORP.

P. O. BOX 1947

SACRAMENTO, CALIFORNIA

Subsidiary of The General Tire & Rubber Company

JOURNEYMEN

DIE MAKERS

JIG AND FIXTURE

BUILDERS

PLANNER HAND

GARLAND MFG. CO.

10533 GRATIOT

DETROIT, MICH.

Apply French Road Entrance

ASK FOR MR. TAYLOR

EMPLOYMENT OFFICE OPEN

MONDAY THRU FRIDAY 8 TO 5

SATURDAYS 8 TO 12

BRITU jūrininko nauja uniforma.

Omaha, Nebr.

(Atkelta iš 6 psl.)

minė anais Lietuvos laisvės laikais Velykų rytą šv. Mišių metu giedojo mišrus lietuvių bendruomenės choras vadovaujamas Mečio Leškio Smuku solo atliko A. Totilas su draugais amerikiečiais. Solo pagiedojo Irena Šarkaitė. Ypatinai gražiai nušakambėjo mišrus choro sugiedota "Malda už Tėvyne". Tenka pripažinti, kad ir kitos giesmės buvo sugiedotos gana gera nuotaika ir su entuziazmu. "Linksma diena mums prašvito" buvo giedama papunkčiai su smuiku, kas sudarė gana gerą išpūdį. Tai mūsų omahiečių pirmosios lietuviškos Velykos, nes tenka pastebėti, kad iki šiol prisikėlimo pamaldų metu giedojo parapijos (amerikiečių ir lietuvių) moterų choras, vadovaujamas parapijos vargonininkės Gutoski.

Iš vidaus bažnyčia buvo gražiai papuošta seserų kazimieriečių. Iš lauko buvo iliuminuota kryžiumi. Kryžiui įrengti ant šv. Antano bažnytelės varpinės lėšas sudėjo bendruomenės choristai. Kryžiaus įrengimu rūpinosi choro valdyba, ypatingai jos vedėjas Juozas Jablonskis ir choro valdybos pirmininkė E. Petrikonienė, taip pat inž. P. Mikalauskas, J. Damijonaitis, F. Pabilionis, A. Pocevičius, Vl. Gegžna. Kryžius atkreipė dėmesį ne tik mūsų, bet ir svetimatčių, kurie praedami ar pravažiuodami pro šalį dėmesingai stebėjo aukštai šviečiantį kryžius. Kryžius buvo įrenktas Didžiojoje Savaitėje ir šviete vakarais Did. Penktadienį, Seštadienį ir Velykų rytą. Tai nuopelnas mūsų choro vadovo ir choristų ir prie šio darbo prisidėjusių parapijiečių.

Be to, tenka pridurti, kad bendruomenės choras po bendros švč. Komunijos parapijos salėje turėjo bendrus "Velykų bobutės" pusrūčius, kurie praėjo labai geroj nuotaikoj. Pusrūčių metu buvo atsilankę ir parapijos kunigai. Vietinis.

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

DISPLAY

BLESSING - GRACE NAPKINS
Delicate border design.
Available in 2 styles.
1. "Bless Us O'Lord, etc"
2. "Lord, We Thank Thee, etc"
32 napkins to package; 48 packages to carton \$6.00
Perfect item for fund raising.
Retail 25¢ per pkg. Min Order 12 pkgs. Also available in bulk (Shipping charges additional)

HOLIDAY HOUSE

350 Sunrise Highway
Rockville Center, N. Y.
Rockville Centre 6-3000

JUMBO - ALBUM

Pictures
Film Developed & Printed
8 exposure rolls 35¢
12 exposure roll ..... 50¢
16 exposure roll ..... 65¢
35mm
20 exposure \$1.00
36 exposure \$1.50
Picture Returned by First Class Mail. Send for Free Mailing Bag.
QUIK'S PHOTO SERVICE
P. O. Box 145L,
Freeport, L. I., N. Y.

CRUISE ON A YACHT!

2 Beautiful 90-ft. sailing schooners Long Island Sound to Block Island and return. Send for illustrated folder, \$75 & up per week Season June 25th to Sept. 15th. Tenth Season, Box 64 Pelham, N. Y.
SCHOONER CRUISES

SUMMER RENTALS

COPAKE FALLS, N. Y.
Foot of Berkshires. Cozy three room cottages for rent. Walking distance to stores, catholic church, and excellent swimming location, all facilities, very reasonable rates.
PI 2-0340

H. W. FEMALE

HOUSEWORKER,
light cooking, must like children, own room, nice home.
FL 9-5566.

FARMS

CHICKEN FARM

For rent or for sale
With routes - 9 1/2 acres, 4 bldgs, all year round house plus 3 other houses, which can be rented for vacationists, must be seen, call
North Clove (N. Y.) 2726
days Pelham 8-0427
after 5 p. m.

REAL ESTATE

SEAFORD - Immediate occupancy, 7 rooms brick split level, 10 months old, 2 1/2 baths, 2 car garage, landscaped, refrigerator, dishwasher, combination screens and storms. Walk to catholic church, schools, station. Reasonable, SUnset 1-3644.

HEMPSTEAD, L. I.

Cape Cod Colonial in catholic community 7 rooms, colored tile bathroom, full basement, oil heat, 60x100, garden, fronts, many extras, going over seas, must see to appreciate sacrificing for \$17500.
IV 1-9183

REAL ESTATE

ST. MARY'S, WOODSIDE
Is there a large family who can use an eleven room house? This was built for the original owner when rooms were rooms, 7 bdrms, (2 with bay windows), liv. rm., din. rm., 12x with double sliding doors, kit, with built in break-fast corner, enclosed porch, vest. lge. foyer with wide stair to bdrm., foyer, 2 baths. B'amt, has laundry rm. with 3 white enamel tubs in counter top and extra range. Kentile play rm. and lge. work shop, new oil h. w. heat. Beautiful yellow pine floors. All rms. recently decorated and outside just painted. Rock garden front, secluded rear yard, quiet residential street. Walk all transit, storms, screens, blinds, cornices, refrigerator, extras: \$23,800. Don't take my word—See it yourself. Private. Havemeyer 6-7853. Principals only.

FLUSHING

St. Mel's; 8 rooms. Banch 3 years, separate garage, extras, \$23,000, private
IN 1-0946.

ROSLYN HTS.

Cape Cod, 3 bdrms, radiant heat, no basement, near catholic institutions, beautifully landscaped, fence.
18 Oxford St. off Willis Ave.
RO 3-1355.

OAK HILL

Near catholic area, 4 room furnished house for sale.
Electric range, refrigerator, large plot, price \$5,700. Call
ROKville Centre 4-9041.

ROCKVILLE CENTRE

2 blocks St. Agnes Church and School, 4 bedrooms, large plot, \$16,000. Charles E. Phillips, Broker, 64 So. Grove St., Freeport, BA. 3-2527.

REAL ESTATE

HEMPSTEAD
Brick and shingle Cape Cod Colonial, one block from Parochial and High Schools, 7 rooms, colored tile bath, full basement, oil hot water heat, garden furniture, stove, refrigerator and many extras included, landscaped plot 60x100. Going overseas, for quick sale, \$18,000.
IVanhoe 1-9183.

Evergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

Sulankstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

Nelaimės atveju bet kuriuo laiku telefonuoti:
HYacynth 7-5274

Paulius Gaubys

FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85-27 88th St.

Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

WHY NOT ANSWER OUR LADY'S APPEAL AT FATIMA - TO PRAY THE ROSARY ALWAYS?

She is asking for volunteers to make an unconditional surrender of themselves. Generous sacrifices deanded Solemn vows, Midnight Office, Monastic fast - 24-hour service of Adoration and Rosary. Those who meet Our Lady's terms guaranteed eternal glory as Mary's Guards of Honor.

Write: Dominican Nuns of the Perpetual Rosary Monastery of Our Lady of the Rosary Summit, New Jersey
Public Rosary Hour every Sunday 3:30 P. M.

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, priinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

Ramunės

Ramunių arbatą visada yra gera gerti. Ramunių šviežių žiedų pusė svaro kainuoja \$1.25. Liepos žiedų arbatą geriamą prakaitavimui sukelti, puslės, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų pusė svaro - \$1.25.

Pupalaiškis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartyti. Pupalaiškių lapų pusė svaro - \$1.25. Trejanka tinkama pašalinti įvairiom vidurių piktybėm. Trejanka - 75¢.

Visa kartu gali gauti už prisijustus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27 Mass.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

Tel. EV 2-0586 (Prie Forest Ave, stoties) Ridgewood

NEW YORKAS

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE
Trieple Forest Parkway Station
Woodhaven, N. Y.
Sutekliai garbingas laidotuvas.
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. VIrginia 7-1190

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME

M. P. BALLAS-Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas

660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Tel. EVERgreen 7-133

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas

MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME

251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANDrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Darbininko administracijoje galima gauti šios knygos

RELIGIJA IR FILOSOFIJA

Saulės giesmė, A. Maceina, 454 p.	\$5.00
Didysis inkvizitorius, A. Maceina, 222 p.	2.00
Marija kalba pasauliui, G. de Fonesca, 264 p.	2.00
Pranašystės apie pasaulio galą, Prel. P. Juras, 111 p.	1.00
Mergaitės kelias, M. Pečkauskaitė, 99 p.	0.75
Džiaukis gyvenimu, O. Swet Marden, 72 p.	0.70
Sventas Antanas Paduvietis, Nello Vian, 145 p.	1.00
Prie vilties kryžiaus, Dr. J. Prunskis, 139 p.	1.50
Laisvė ir būtis, Dr. J. Girnius, 151 p.	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, Dr. Pr. Gaidamavičius, 246 p.	2.00
Šventasis Kazimieras, Z. Ivinskis, 220 p.	3.00
Dievas ir žmogus, Prel. Bartkus ir J. Aleksa, 118 p.	5.00
Aušros žvaigždė, Tyruolis, Marijos poezijos antologija.	2.00
Amžinoji auka, kun. V. Pikturna	2.00

MALDAKNYGES

Atlaidų Saltinis, T. Kazimieras, kapucinas	4.00
Būk mums malonus, Kan. F. Bartkus, 413 p.	2.00
Sveika Marija, Kun. St. Yla, 357 p.	2.50
Vardan Dievo (mažųjų maldos), Kun. St. Yla, 133 p.	1.25
Jaunuolių maldos, P. Kirvelaitis, 159 p.	1.50
" geresniais viršeliais	2.50
Viešpaties Angelas, kan. A. Sabaliauskas, Odos de luxe.	4.50
Odos imitacija	2.50
Apsaugok Aukščiausias, Kun. Dr. P. Aleksa.	1.00

LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA

Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustinas	5.00
Lietuvos archyvas (bolševizmo metai), 436 p.	1.50
Telšių kankiniai, 100 p.	0.25
Tolimieji kvadratai, J. Grišmantas, 200 p.	2.00
Vyskupo Valančiaus biografijos bruožai, Vac. Biržiška, 100 p.	1.00
Legendariškieji O. F. M. kankiniai, 45 p.	0.50
Česlovas Sasnauskas, J. Zilevičius, 127 p.	2.00
Laisvę ginant I t., Pulk. J. Petraitis	2.00
Laisvę ginant II t., Pulk. J. Petraitis	3.00
Kaip jie mus sušaudė, Pulk. J. Petraitis	1.80

BELETRISTIKA

Didvyrių žemė, Karolė Pažeraitė	1.00
Uždraustas stebukas, St. Būdavas	2.60
Audra Zemačiuose, Andriukaitis,	2.20

Medinis arklys, E. Williams, 192 p.	2.00
Susitikimas, J. Gailius, 155 p.	1.50
Don Kamiliaus pasaulis, 324 p.	3.00
Eldorado, apyskaitės ir vaizdeliai, 150 p.	1.80
Anoj pusėj ežero, P. Andriūšis, 101 p.	1.50
Valentina, A. Vaičiulaitis, 142 p.	2.00
Siela už siela, D. Pilla, 304 p.	2.00
Zirgeliai padebesiais, P. Tarulis, 99 p.	1.50
Pabučiavimas, J. Grušas, 155 p.	1.50
Varpai skamba, St. Būdavas, 180 p.	1.50
Algimantas, V. Pietaris, 267 p.	2.00

ANGLISKOS:

Lithuania Through The Ages, A. Sapoka (Gausiai iliustruota)	3.50
4 Martyred Bishops, T. Narbutas	0.10
Soviets Kill God in Lithuania, T. Narbutas	0.10

POEZIJA

Semeniškių Idilės, Jonas Mekas	1.00
Sventieji akmenys, F. Kirša, 112 p.	1.50
Sesuo butis, J. Aistis, 45 p.	1.00
Be tėvynės brangios, J. Aistis, 60 p.	0.50
Kelionė, A. Tyruolis, 126 p.	1.25
Vai lėkite dainos (200 dainų tekstai), 220 p.	1.00
Etapai (išišta), J. Kėkštis, 141 p.	3.00
Laukų liepsnos, A. Tyruolis, 44 p.	1.00
Atviros Marios, L. Andriekus, 136 p.	2.00

DRAMA

Kazimieras Sapiega, B. Sruoga, 250 p.	2.50
Gims tautos genijus, L. J. Voicėkauskas, 80 p.	1.50
Žiurkių kamera, J. Grinius, 120 p.	1.50

MUZIKA

Missa in honorem Imm. Cordis	1.50
Lietuviška muzika, Č. Sasnauskas, 133 p.	3.50

VAIKŲ LITERATŪRA

Motulė paviliojo, L. Pelėda	0.60
Lapės pasaka, V. Pietaris	1.10
Vaikų knygelė, Vysk. Valančius	1.80
Daktaras Aiskauda ir jo žvėrys, 93 p.	1.00
Pasakos, Haufas, 93 p.	1.25
Velykų pasakos, N. Butkienė, 32 p.	1.00
Baltasis vilkas, K. Binkis, 36 p.	1.00

ĮVAIRIOS

Lietuvių kalbos vadovas, 606 p.	4.50
Amerikos lietuvių vardynas, 279 p. 5.00 ir 7.00 (išištas)	

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Kalbės Vliko pirmininkas
Jonas Matulionis

Vliko pirmininkas Jonas Matulionis, neseniai tik grįžęs iš Europos, paprašytas New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos, sutiko padaryti pranešimą balandžio 15, sekmadienį, Apriškimo parapijos salėje tuojau po pamaldų (apie 12:15 val.). New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba prašo visų draugijų ir organizacijų paraginti savo narius gausiai atsilankyti.

Po pranešimo bus pasitariamas dėl Lojalumo parado New Yorko mieste. Paradas numatoma balandžio 28. Taip pat bus pasitarta, kaip šiemet paminėti baisiųjų tremimų į Sibirą dienas birželio mėn.

Vaclovas Stasiukynas, LB New Yorko I apygardos išdininkas, persikėlė į naują butą. Dabar jo adresas: 402 Long St., Brooklyn 8, N. Y. Telefonas TA 7-1857. Bendruomenės nario mokesčių prašom siųsti nauju adresu.

Alekso Mrozinsko piano studijos mokinių metinis koncertas įvyks gegužės 26 d. 5 v. p. p. Apriškimo parapijos salėje.

Diskusijas meno klausimais nutarė suorganizuoti grupė liet. dailininkų ir rašytojų. Suorganizuoti pavesta Henriku Kačinskui, Aleksandrai Kašubienei ir Jonui Mekui. Diskusijos įvyks balandžio 13, penktadienį, 8 v. v. Baltic Freedom House, 131 E. 70th St., New York. Tema — tautybė, patriotizmas ir menas. Paskaitą skaitys Jonas Mekas. Į diskusiją vakarą kviečiami atsilankyti visi, kas domisi kūrybiniais ir kultūriniais klausimais.

Tauro tunto sueiga įvyks balandžio 15 d., sekmadienį, 9:30 v. skautų būkle. Šios iškilmingos sueigos metu į skautus žodį tars A. Bendorius, iškeldamas charakteringus skautų globėjo šv. Jurgio gyvenimo bruožus. Į sueigą kviečiami atsilankyti skautų tėveliai ir skautės.

Šv. Jurgio draugija turės mišias balandžio 22 Apriškimo parapijos bažnyčioje 11 val.

DAINININKĖS ATVYKS IŠ CHICAGOS

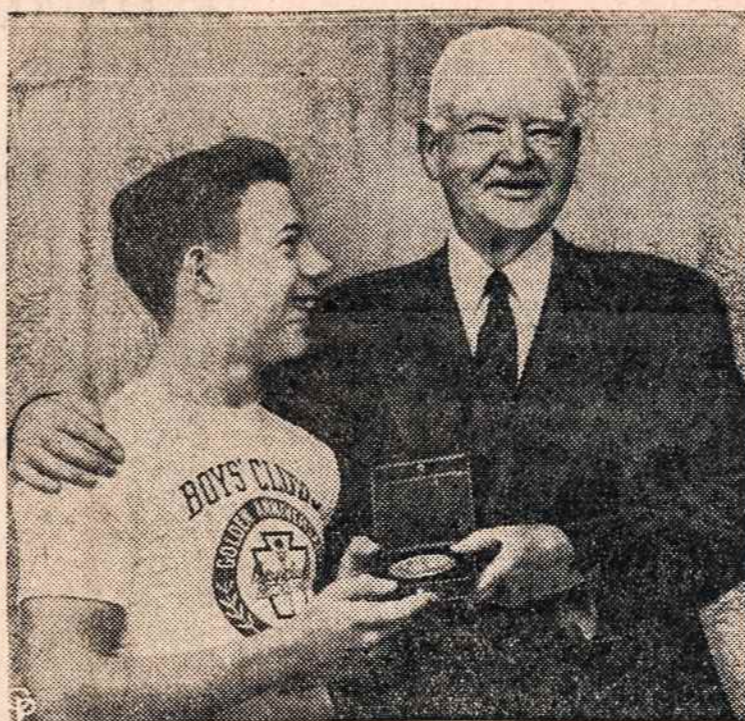
Visi ruošiasi dalyvauti "Lietuvos atsiminimų" radijo valandos koncerte ir baliuje, kuris bus balandžio 22 d. Webster Hall salėje, New York. Koncertas ruošiamas priminti 15 metų sukaktį, kai oro bangomis sklinda garsai iš "Lietuvos atsiminimų" radijo. Kas

Ateities koncerte gegužės 12 koncertuoja sol. V. Verikaitis ir A. Stempuzienė. Apie V. Verikaitį latvių laikraštis "Latvija", vertindamas jo koncertą Toronte, rašė "Buvo didis malonumas pabaltiečiams klausytis lietuvių solisto V. Verikaitio, kuris savo bass-baritono balsu žavėjo publiką".

Lietuviška televizijos programa, vadovaujama Jokūbo Stuko, bus balandžio 21 d. 6:30 v. v. iš 13 kanalo. Dalyvauja "Rūtos" ansamblis, linksmieji broliai ir kitos meninės pajėgos.

Jūros skautų "Audros" laivas šiuo metu praveda jūrininkystės kursų visiems laivo nariams bei kitiems skautams. Kursų instruktoriais yra V. Zelinkevičius, A. Bendorius, dr. Jasaitis, M. Slapšys ir dr. M. Brakas. Kursai tęsis ir vyks savaitgaliais skautų būkle, 195 Grand St., Brooklyn.

Mirė
Veronika Palvėnas, gvy. 190 Steamboatroad Great Neck, mirė bal. 3, palaidota balandžio 7 Holywood kapinėse. Paliko sūnų.

FRANK BOYCE (Elizabeth, N. J.), 13 metų, išrinktas geriausiu skautu visoje Amerikoje, išeikia aukso medalį buvusiam prez. H. Hooveriui.

BOSTONO ŽINIOS

Liet. Kat. Federacijos jubiliejinio kongreso reikalavimai. Petro parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskis balandžio 13 d. 8 val. vak. parapijos salėje po bažnyčia kviečia visų veikėjų ir šio kongreso rengėjų pasitarimą.

Šv. Petro parapijinės mokyklos mokinių tėvų ir mokytojų susirinkimas įvyks balandžio 11 d.

"Neeilinio įvairumo ir vaizduotės programą davė Alice Stephens dainininkės. Techninio darbo įdėta daug. Bendras išpūdis buvo muzikalinio stiliaus. Alice Stephens grupė dainuoja gerai. Šis choralinis dainavimas yra drausmingas ir nuoširdus."

Chicago Daily News: "Stephens mergaitės labai gražiai pasirodė; jų sezoninės dainos buvo prityrusiai įvairios".

Musical Leader: "Kada tik nu moterų grupė gali gražiai padainuoti, kaip kad Alice Stephens dainininkės, atrodo, kad nėra reikalo kviešti solistų publikai pritraukti. Jos dainuoja senus ir moderniškus kūrinius muzikiniu tikslumu ir gražumu; jas galima statyti tarp geriausių viduro Vakarų choralinių grupių. Ši vakarą Alice Stephens dainininkės žavėjo visus".

Mes esame tikri, kad sužavės visus, kurie ateis į "Lietuvos atsiminimų" radijo koncertą balandžio 22 d. Webster Hall salėje (119 E. 11 Street prie 3 Ave. New York). Koncerto pradžia 4 val. p. p.

Be to, dainuos dar "Rūtos" ansamblis, vadovaujamas muz. A. Kačanausko, ir juokinis "Broliai juokdariai" — Dominikas ir Motiejus (V. Žukauskas ir A. Petrutis). Bet apie tai kitą kartą.

7:30 val. vak. parapijos salėje prie E. 7-tos gatvės.

Jėzaus Nukryžiuotojo seserų rėmėjų seimelis įvyks balandžio mėn. 15 d. So. Bostone. Seimelis bus pradėdamas šv. Mišiomis 10 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje.

Bostono skautai balandžio 21 d. rengia skautų globėjo šv. Jurgio minėjimą. Tą dieną 6 val. vak. šv. Petro parapijos bažnyčioje įvyks pamaldos už žuvusius skautus kovoję dėl Lietuvos laisvės. Po pamaldų 7 val. vak. bus minėjimo programa parapijos salėje. Dalyvaus ir Bostone gyvenantys skautai latviai.

Prof. kun. A. Jurgelaitis Providence televizijos WJAR stoties (10 kanalo) pasiustas dėstyti ispanų kalbą. Pirmoji pamoka bus balandžio 13 d. Toliau kiekvieną penktadienį iki mokslo metų pabaigos 10:30 v. ryto matysime mūsų southbostonietį dėstant ispanų kalbą.

Bostono vyčių kuopos susirinkimas įvyks balandžio mėn. 10 d. 7:30 val. v. parapijos salėje prie E 7-tos gatvės.

LB Bostono Apylinkės Valdyba šaukia metinį susirinkimą balandžio 14 d. 7 val. vak. tautininku namuose. Bus pranešimai iš praėjusios veiklos, rinkimai naujos vadovybės ir biuletenio leidimo klausimas. Biuletenį sutiko nemokamai spausdinti LE leidėjas J. Kapočius.

Birželio baisiųjų dieną minėjimą birželio 10 d. LB Bostono Apylinkė ruošia kartu su latviais ir estais. Kalbės Vliko pirmininkas J. Matulionis.

CAMBRIDGE, MASS.
Lietuvos vyčių 18 kuopa balandžio 13, penktadienį, rengia Whist Party Nekalto Prasidėjimo parapijos naudai. Parengimas bus klubo salėje, 163 Harvard St. Pradžia 8 val. vak. Visi kviečiami gausiai atsilankyti.

SUMMER RENTAL
Seaside, Rockaway Beach, 2,3, 4, 5 room bungalows, apartments, near beach, near subway, church, shopping, month, season, F. A. 7-7154.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APlegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duoną, pyragus ir pyragėlius pagal visus skoni. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautus privačius namus.

A. a. Aleksandro Ivaškos šviesiam atsiminimui pagerbti

Nekrologo vietoje
Kai pasiekiau iš tremties 1952 m. dėdės Samo žemę New Yorką, tai mane ir mano mamytę sutikdamas didis lietuviškas pasakų poetas, Antanas Vaičiulaitis, pasakė man: "Žiūrėk, kad pasiekęs Bostoną aplankytum ir susipažintum su garsiu rašytoju prel. J. Urbanavičiumi ir žymiuoju visuomenininku Aleks. Ivaška". Man buvo labai malonu tai išgirsti, nes vienas buvo kilęs netoli nuo mano gimtinės, o antras — mielas mano sponsorius.

Zinau, kad be Verbylų ir Kaminskų šeimų, Al. Ivaška sudarė daugeliui kitų šeimų dokumentus atvažiuoti į Ameriką. Šie tremtiniai jam buvo visai svetimi ir nepažįstami. Niekas netikėjo, kad taip greitai abu garsieji lietuviai Bostone pasitrauks iš gyvųjų tarpo.

Susipažinau su visa Ivaškų šeima ir ją nuoširdžiai pamiriau. Niekad nemačiau a. a. Aleks. Ivaškos susiraukusio ar besiskundžiančio; jis visada šypojoji ir sunkesniais gyvenimo momentais geros nuotikos nepametė. Jam buvo galima visas tremtinio bėdas ir Europoj ir Amerikoje papasakoti, o kartais ir vieną kitą Amerikos gyvenimo reiškinį papeikti. Kaip senas Amerikos pilietis, tavęs nepabars, o stengis suprasti ir patarti.

Jo nuomone, lietuvių tremtiniai esa labai gero būdo žmonės, bet kai kurie jau pradėjo sirgti amerikoniško liga ir per daug dolerių vaikytis. Jau senovės graikai sakydavo, kad geri žmonės labai ankssti miršta. Tai yra tikra teisybė. Al. Ivaška mirė kovo mėn. 29 d. 55 metų, dar pačiam vyro amžiaus stūromu, palikdamas seserį, 4 sūnus — jauniausias 9 metų — ir savo žmoną, taip pat garsią visuomenininkę Oną Ivaškinę.

Ivaškai ištaisė baldų krautuvely būv. Dabininko name So. Bostone.
Dažnai buvo galima rasti a. a. Aleks. Ivašką, vos grįžusį iš fabriko ir jau bepriimančių interesus visokiais visuomeniniais ir kt. reikalais; neišleisdavo svečio iš krautuvely, nedavėsi Lietuvos laikraščio užsi-prenumeruoti ar lietuviškos knygos nusipirkti.

Taip pat visi baldai krautuvelyje buvo jo sužiūrėti ir paruošti pirkėjui.
A. a. Aleks. Ivaška atvažiavo iš Lietuvos dar jaunas į

Whist and Blitz
Balandžio mėn. 14 d. 7:30 v. v. šv. Petro parapijos salėje po bažnyčia Jėzaus Nukryžiuotojo seselių vienuolyno rėmėjai to vienuolyno koplyčios statybos fondo naudai rengia Whist and Blitz.

Nelinkėkime velioniu pagoniskai "lengvos žemelės", bet krikščioniškai — prašome Dievo suteikti velionies sielai amžinojo atilsio bei amžinosios laimės. Petras Kaminskas, So. Boston, Mass.

kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.
Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeniniai turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.
Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kreptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadieniais 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis
238 Leonard Street
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-8247.

ALICE STEPHENS ansamblio galutės. Jos dainuos "Lietuvos atsiminimų" radijo koncerte balandžio 22 d.

Nuoširdžiai kviečiame jus atvykti į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO VALANDOS
15-KOS METŲ GYVAVIMO SUKAKČIAI PAMINĖTI

DIDŽIULI KONCERTA-BALIŲ

SEKMADIENI,
BALANDŽIO
(APRIL)
22 DIENĄ,
1956 M.

Programą atliks
ALICE STEPHENS ANSAMBLIS IŠ CHICAGOS
kartu su
"RŪTOS" DAINOS IR ŠOKIŲ ANSAMBLIU
Pradžią punktualiai 4 val. p. p.
Nuo 8 val. vak. šokiams gros garsus
TED MAKSYMOWICZ Orkestras

WEBSTER HALL
119 E. 11th Street
(Netoli 3rd Ave.)
New York City